

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

**The Factors Related to Upper Secondary School Students' Decision
to Study in a University in the Three Southernmost Provinces**

โดย

สุภา ยธิกุล

ทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2554

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2555

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์สาขาวิชา คณิตศาสตร์และสถิติ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วรพจน์ แซ่หลี อาจารย์ลิลลา ดุลยศาสน์ และ อาจารย์ธนาวุฒิ ศรีวิวัณษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยและกรุณาให้ คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนได้รับความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จากโรงเรียนรัฐบาล และ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศูนย์ประสานงานและ บริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนของ โรงเรียนต่างๆ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ ตลอดจน ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ให้ทุนสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภา ยธิกุล
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2554 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,624 คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ อีต้า และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ศาสนา แผนการเรียน และรายได้ ส่วนปัจจัยด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับน้อยมาก ยกเว้นปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($\text{Eta} = 0.437$) และอำนาจการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ จากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมีค่าสัมประสิทธิ์ของ รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท (Income 1) รายได้ 1,001 – 2,000 บาท (Income 2) บุคคลที่เกี่ยวข้อง (Fact1_1) เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน (Fact1_2) ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (Fact1_3) และบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Fact1_6) ที่สามารถทำนายโอกาสของการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 75.6 ดังนั้นสมการการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ คือ $\hat{W} = 1.201(\text{Income } 1) + 0.837(\text{Income } 2) + 1.213(\text{Fact1_1}) - 0.501(\text{Fact1_2}) - 0.434(\text{Fact1_3}) + 0.411(\text{Fact1_6})$

Research Title : The Factors Related to Upper Secondary School Students' Decision to Study in a University in the Three Southernmost Provinces.

Researcher : Assistant Professor Supa Yathikul

Year : 2012

Abstract

The purposes of this research were to study the factors related to upper secondary school students' decision to study in a university in the three southernmost provinces and to study the factors which forecast the decision making to study in a university of the 1,624 upper secondary school students in the three southernmost provinces, 2011 academic year. Questionnaires were used as a tool. Percentage , Mean , Standard Deviation , Chi-square , Eta and Logistic Regression Analysis were used to analyze data through an instant program.

The results were as follows : The personal factors related to upper secondary school students' decision to study in a university in the three southernmost provinces at 0.05 level of significance were religion , study programs and income. Some other factors related to upper secondary school students' decision to study in a university are at the very low level except the personal factors and prediction factors which were at the moderate level (Eta = 0.437). According to the analysis of logistic regression, the factors which could predict the students' decision include income of less than 1,000 baht (Income1), 1,001-2,000 baht (Income 2), related persons (Fact1_1), personal reasons of students (Fact1_2), the image of a university (Fact1_3) and the situation of the 3 southernmost provinces (Fact1_6). The prediction was 75.6% correct. The equation to predict the likelihood that students will decide to study at a university in the three southernmost provinces is $\hat{W} = 1.201(\text{Income1}) + 0.837(\text{Income2}) + 1.213(\text{Fact1_1}) - 0.501(\text{Fact1_2}) - 0.434(\text{Fact1_3}) + 0.411(\text{Fact1_6})$

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทคัดย่อ	(2)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของการตัดสินใจ	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	8
กระบวนการตัดสินใจ	15
การตัดสินใจศึกษาต่อ	27
การจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการเลือกมหาวิทยาลัย ที่ต้องการศึกษาต่อ	54
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก มหาวิทยาลัย	61
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัย	68
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย	74
บทที่ 5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	96
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	97
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	98
แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาใน	101
มหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2554	
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	48
2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถาม	50
3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	54
4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ จำแนกตามพื้นที่ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	56
5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ จำแนกตามมหาวิทยาลัย	57
6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ	59
7 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	61
8 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน	62
9 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	63
10 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน	64
11 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย	65

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	66
13	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	67
14	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	68
15	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน	69
16	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	70
17	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน	71
18	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย	72
19	ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	73
20	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย ของนักเรียน	74
21	ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย ของนักเรียน	75
22	ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษา ในมหาวิทยาลัยของนักเรียน	76
23	ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมกับการตัดสินใจเลือกศึกษา ในมหาวิทยาลัยของนักเรียน	77
24	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับการตัดสินใจเลือกศึกษา ในมหาวิทยาลัยของนักเรียน	78
25	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการตัดสินใจเลือกศึกษา ในมหาวิทยาลัยของนักเรียน	79

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
26	ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่เป็นตัวแปรหุ่นและตัวแปรที่ได้มาจากการวิเคราะห์ปัจจัย	80
27	การจำแนกข้อมูลในการทำนาย	82
28	ปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	83

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนในการตัดสินใจ	18

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกมุ่งพัฒนาบุคลากรของตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกันที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรของประเทศไทยได้นั้น คือ การศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีความสามารถในการประกอบอาชีพ การศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในทางที่ดี ฝึกมนุษย์ให้เกิดกระบวนการคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ระดับการพัฒนาของประเทศในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น (นิธยา มัสเยะ, 2545: 2) สำหรับในประเทศไทยนั้นจัดการศึกษาในระบบเป็นสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นระดับสูงสุดที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตของประชากร สอดคล้องกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2555 : ออนไลน์) ว่า มหาวิทยาลัย คือ องค์กรทางความรู้ที่สามารถผลิตความรู้และผลิตปัญญาให้แก่เยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตไปเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยจำนวนมากทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยในภาครัฐ และมหาวิทยาลัยภาคเอกชน ทำให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีโอกาสและทางเลือกมากขึ้น การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาตินับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากเยาวชนเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรปรับรูปแบบการจัดการศึกษา และเปิดสอนหลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อรองรับความต้องการและองค์ประกอบส่วนบุคคลที่ต่างกัน ของนักเรียนในการเข้าศึกษา ความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีมาก ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากที่ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะศึกษาต่อสาขาวิชาใด สถาบันการศึกษาแห่งใด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ

มหาวิทยาลัยให้สังคมได้รับรู้มากกว่าเดิมที่เคยดำเนินการกันมา บทบาทของมหาวิทยาลัยจึงต้องบ่งบอกได้ว่าการเข้ามาเรียนต่อในมหาวิทยาลัยนั้น กลุ่มเป้าหมายจะได้รับอะไรจากมหาวิทยาลัยบ้าง สามารถให้ความรู้อะไรได้ และสาขาใดเหมาะที่จะเรียน เพราะมหาวิทยาลัยจะสามารถดำรงอยู่ได้ก็ต้องมีนักเรียนเข้ามาเรียน ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น จึงมีการแข่งขันกันสูง ดังนั้นแต่ละสถาบันจึงมุ่งหากกลยุทธ์ต่าง ๆ มาเป็นตัวช่วยในการดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้เข้าสู่สถาบันของตนมากขึ้น มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างทางเลือกให้กับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี แต่การจัดการศึกษาของไทยยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการตามความเป็นจริง หรือสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมน้อย รวมทั้งการเตรียมเยาวชนไทยให้พร้อมสำหรับการเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับความต้องการของบุคคล ซึ่งอาจเรียกว่า ปัจจัยภายใน และการที่นักเรียนตัดสินใจจะศึกษาต่อหลักสูตรใด สาขาใด สถาบันการศึกษาแห่งใด ก็ขึ้นอยู่กับสภาพความเหมาะสมของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ว่า สามารถสนองความต้องการของนักเรียนเหล่านั้นเพียงไร หรือขึ้นอยู่กับความต้องการของพ่อ แม่ และญาติ หรือขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของเพื่อน การตัดสินใจของผู้เรียนก็ย่อมมีเหตุผลประกอบ อาจจะเป็นเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกัน เช่น บุคลิกภาพ ความถนัด ค่านิยม ความสนใจ สถิติปัญญา ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง รายได้ของผู้ปกครอง ฯลฯ ปัจจุบันแต่ละมหาวิทยาลัยพยายามเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อสร้างทางเลือกให้กับนักเรียน แต่มีบางสาขาวิชาไม่มีนักเรียนมาสมัครเรียน ส่งผลให้ต้องปิดหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ ดังนั้น แต่ละมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่ทันกับยุคสมัย และพยายามหาวิธีการสร้างกลยุทธ์ในการจูงใจให้นักเรียนสนใจและตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาของตนให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดในแผนการศึกษาที่วางไว้ ด้วยการนำปัญหาที่ได้จากรายงานวิจัยมาสร้างกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้เป็นที่รู้จัก และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สอดคล้องกับสังคมโลกปัจจุบัน

สำหรับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งก็เลือกศึกษาที่มหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอีกส่วนหนึ่งก็ตัดสินใจเลือกศึกษาที่มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ ในปีการศึกษาช่วง 10 ปีที่ผ่านมาพบว่ามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวแปรในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ดังที่ อเนก ณะชัยวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ปัญหาในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน อาจสืบเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ การไม่ได้ศึกษาข้อมูลเพื่อใช้

ในการตัดสินใจเลือกสถานที่เรียน ความกังวลในเรื่องการเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา การมีงานทำในอนาคต ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์ และการแนะแนวกลุ่มเป้าหมายให้ทั่วถึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิจัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรสาขาวิชาให้เลือก รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง ดังนั้น มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องสร้างสิ่งจูงใจในการให้นักเรียนสนใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของตน เช่น การเปิดสอนหลักสูตรใหม่ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยให้สังคมรับรู้ และจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานการอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารมณ เพชรชื่น (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพรรณ ชื้อศรี (2553 : บทคัดย่อ) มหาวิทยาลัยเก่าแก่มักจะเป็นที่ยอมรับของสังคม บุคคลในสังคมส่วนใหญ่จะเชื่อถือและยอมรับในมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือและอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จากที่กล่าวมานั้น นับเป็นเรื่องสำคัญและความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องนำมาพิจารณาสำหรับพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สนองความต้องการของท้องถิ่น และตอบสนองความพึงพอใจของชุมชนและผู้เรียน มหาวิทยาลัยจะต้องทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถาบันของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันนำไปสู่การกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัย การวางแผนจัดการศึกษา การกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก และการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสามารถใช้รายละเอียดของข้อมูลสำหรับการวางแผนในการรับนักศึกษาให้ได้จำนวนตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร เป็นนักเรียนจากโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 16,883 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนจากโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,624 คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรพหุภาคี

ข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

- เพศ ได้แก่ หญิง และชาย
- ศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ อิสลาม และอื่น ๆ
- แผนการเรียน ได้แก่ วิทยาศาสตร์-คณิต ศิลป์-ภาษา ศิลป์-คำนวณ และอื่น ๆ
- เกรดเฉลี่ยสะสม ได้แก่ ต่ำกว่า 2.00 2.01 – 2.50 2.51 – 3.00 3.01 – 3.50 และ 3.51 – 4.00
- รายได้ของครอบครัว ได้แก่ ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาท 20,001 – 30,000 บาท 30,001 – 40,000 บาท 40,001 – 50,000 บาท และมากกว่า 50,000 บาท

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความต้องการของบุคคลในครอบครัว
คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว คำแนะนำจากรุ่นพี่ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย และคำแนะนำของเพื่อน
- ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน การประกอบอาชีพในสาขาวิชาเมื่อสำเร็จการศึกษา ความต้องการบุคลากรในสาขาวิชาชีพของตลาดแรงงาน และโอกาสที่จะได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา
- ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน และจำนวนการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
- ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากหนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ पोสเตอร์หรือแผ่นพับ และจากการแนะนำหลักสูตรของศิษย์เก่า

- ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และทุนการศึกษา

- ด้านบริบทของพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาในมหาวิทยาลัย และชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

3.2 ตัวแปรเกณฑ์

การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สมมติฐานการวิจัย

เพศ ศาสนา แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม รายได้ของครอบครัว ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. มหาวิทยาลัยและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. มหาวิทยาลัยสามารถทราบถึงปัจจัยที่จะนำไปทำนายการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของนักเรียน
4. มหาวิทยาลัยมีข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และสร้างกลยุทธ์ในการรับผู้เรียนให้เข้าศึกษาต่อได้ตามแผนการศึกษา
5. อาจารย์ประจำหลักสูตรสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

การตัดสินใจเลือกศึกษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากข้อมูลหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อของนักเรียน ได้แก่ เพศ ศาสนา แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม รายได้ของครอบครัว บุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน และบริบทของพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยที่แบ่งตามที่ตั้งของมหาวิทยาลัยซึ่งมี 2 กลุ่ม ดังนี้

- มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

- มหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่นอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยภาครัฐและภาคเอกชนที่ไม่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสอนศาสนาเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของการตัดสินใจ
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
3. กระบวนการตัดสินใจ
4. การตัดสินใจศึกษาต่อ
5. การจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เราต้องใช้อยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวันเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่ยากหรือการตัดสินใจในเรื่องที่ยาก หรือเป็นการเลือกระหว่างทางเลือกตั้งแต่สองทางขึ้นไป นักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ ดังนี้

โสมรศม์ อมรภูมิพงศ์ (2552:11) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การใช้กระบวนการของความคิด สติปัญญา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการคิดเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของบุคคล

อรณาย บุนนาค (2550:5) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตกลงใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดจากแนวทางปฏิบัติหลาย ๆ แนวทางโดยใช้ความคิดหลักเหตุผลและความพอใจเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สมคิด บางโม (2548 : 175)) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติ ซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติ การตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจัยมากกว่า

หนึ่งทางเสมอ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

เพทาย สิริมุสิกะ (2547 : 6) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกคิดอันจะนำไปสู่การปฏิบัติหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งใจ

Harrison (อ้างถึงใน กุสุมา ปักปันเพชร, 2551 : 7) ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับนิยามของการตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือก หรือตัวเลือก ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

Hitt (อ้างถึงใน กุสุมา ปักปันเพชร, 2551 : 7) ให้คำจำกัดความการตัดสินใจว่า เป็นการเลือกหนทางที่จะปฏิบัติจากทางเลือกที่เป็นไปได้หลาย ๆ ทาง การตัดสินใจมีความสำคัญมาก และมีส่วนเกี่ยวข้องกับส่วนอื่นที่ทำให้เกิดการตัดสินใจอย่างถูกต้อง

จากความหมายของการตัดสินใจสรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการคิดและประเมินผลทางเลือกที่สร้างความพึงพอใจให้กับตนเองมากที่สุด โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวัง ทฤษฎีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทฤษฎีการกระทำทางสังคม และทฤษฎีการตัดสินใจ

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory)

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกใบนี้ เมื่อเติบโตขึ้นในช่วงอายุหนึ่งที่มีความต้องการ ความรู้สึกเป็นของตัวเอง หรือเมื่อมีวุฒิภาวะเจริญเติบโตขึ้นในทางความคิด ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายให้กับตัวเองเพื่อต้องการให้เกิดความสำเร็จ และในการเดินทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ทุกคนก็จะต้องมีความคาดหวังให้กับความสำเร็จนั้นเพื่อให้ความคาดหวังนั้น อาจจะเป็นความคาดหวังให้กับตัวเอง หรือเป็นความคาดหวังให้กับบุคคลอื่น โดยทำการคาดหวังให้บุคคลอื่นเป็นไปตามที่ตัวเองต้องการตามเป้าหมายที่วางไว้ Victor Vroom ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับสมมติฐาน 4 ประการที่เป็นบ่อเกิดแรงจูงใจในการทำงาน (อริยา คูหา, 2546 : 73-74) ดังนี้

1. การคาดหวังว่าเมื่อแสดงพฤติกรรมไปแล้วจะทำสิ่งนั้นได้หรือไม่ มีความรู้ความสามารถและมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกที่จะแสดงพฤติกรรมเพียงพอที่จะดำเนินได้มากเพียงใด และมีบทบาทที่สามารถแสดงความสามารถทำได้ดีเพียงใด
2. การคาดหวังว่าเมื่อทำงานนั้นแล้วทำได้ดีเพียงใด
3. การคาดหวังว่าเมื่อทำงานนั้นได้แล้วจะได้ผลลัพธ์อย่างที่ต้องการหรือไม่
4. การตีผลลัพธ์ที่ได้จากการกระทำ ถ้าเขาเห็นว่ากระทำแล้วมีค่าเขาก็อยากทำ แต่ถ้าไม่มีค่าเขาก็ไม่สนใจ จึงสรุปได้ว่าคนเรามีแรงจูงใจในการกระทำสิ่งใด ๆ ย่อมมีความคาดหวังตามเงื่อนไขข้างต้น เพราะหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปแล้วแรงจูงใจย่อมขาดหายไป

พิไลวรรณ จันทรสุกรี (อ้างถึงใน มะแอน ราโอบ, 2550 : 12) รวบรวมแนวคิดของ Vroom เกี่ยวกับทฤษฎีความคาดหวัง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่าตนเองพยายามต่อการกระทำพฤติกรรมได้ตามความสามารถแล้วโอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เป็นการศึกษาจะทำสิ่งต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่
2. ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลของการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนกระทำพฤติกรรมว่าถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่
3. ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น

ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวัง Vroom หรือ Expectation Theory บางทีเรียกว่า VET Theory ได้กำหนดเป็นสูตรไว้ดังนี้

$\text{การจูงใจ (หรือแรงจูงใจ)} = \text{คุณค่าของผลลัพธ์} \times \text{ความคาดหวัง} \times \text{ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์}$
--

- 1) คุณค่าของผลลัพธ์แต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับความปรารถนาหรือความต้องการ ถ้าต้องการมากจะมีค่าเป็นบวก แต่เลข ๆ ไม่รู้สึกยินดีในร้ายจะมีค่าเป็นศูนย์ และถ้าไม่ชอบหรือไม่ต้องการจะมีค่าติดลบ
- 2) ความคาดหวัง คือ ความน่าจะเป็นที่การกระทำอย่างหนึ่งจะมีโอกาสที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ในระดับแรกมากน้อยเพียงใด ถ้าคนเชื่อแน่ว่าหากทำงานเต็มที่จะสามารถทำให้ได้ผลผลิตสูงอย่างแน่นอน ความคาดหวังจะเท่ากับหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม ถ้าเชื่อว่าจะแม้จะพยายามทำงานหนักสักเพียงใดก็ไม่สามารถทำผลงานออกมาในปริมาณสูงได้เลย ความคาดหวังก็จะเท่ากับศูนย์

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ อธิบายได้ว่า แรงจูงใจของแต่ละคนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับ หรือที่คิดว่าสมควรจะได้รับเมื่อกระทำการนั้นสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งของแรงจูงใจที่บุคคลจะมีหรือไม่ หรือมีมากน้อยขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ทั้งในหน้าที่การงาน และเรื่องราวส่วนตัวให้สำเร็จลุล่วง จากผลการวิจัยพบว่า พ่อแม่ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมมีอิทธิพลที่จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามด้วย ทั้งนี้เพราะพ่อแม่จะเอาใจใส่เกี่ยวกับการกระทำของเด็กมาตั้งแต่เล็ก ๆ โดยการแสดงความรักใคร่ ตั้งมาตรฐานการกระทำในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนคอยกระตุ้นแนะนាំให้กำลังใจแก่เด็กในการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2544: 122)

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายาม อดทนเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. ต้องการงานให้ดีที่สุด โดยเน้นถึงมาตรฐานที่ดีเลิศของความสำเร็จ
3. ชอบความท้าทายของงาน โดยมุ่งงานที่สำคัญให้ประสบความสำเร็จ
4. ชอบแสดงออกถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงาน
5. ชอบแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์
6. ทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอนและมีการวางแผน
7. ชอบยกเหตุผลมาประกอบคำพูดอยู่เสมอ
8. อยากให้ผู้อื่นยกย่องว่าทำงานเก่ง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มี 2 ลักษณะ ดังนี้ (อริยา อุหา, 2546 : 42-43)

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้เป็นแรงจูงใจที่บุคคลต้องการทำงาน เป็นความต้องการที่มาจากความปรารถนาของตนเอง (Inner Desire) เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่จะทำให้นั้น ๆ สำเร็จสมบูรณ์ลงด้วยตนเอง สิ้นจ้าง รางวัล ดาว สัญลักษณ์ต่าง ๆ สิ่งตอบแทนใด ๆ หรือสิ่งล่อใจ ไม่มีความหมาย คนที่มีแรงจูงใจภายในจะมีความมุ่งมั่นทำงานของตนเองโดยไม่รีรอ และไม่ต้องมีสิ่งมาเชิญชวน ชักจูง แต่จะกระตือรือร้น มีกำลังใจ ความมุ่งมั่น มีการวางแผนคิดค้น และมีมโนทัศน์ในการทำงานของตนเอง

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการที่มีสิ่งเร้าภายนอก เช่น คาว เงินเดือน ของขวัญ สิ่งของ โอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า สิทธิพิเศษ รางวัล โบนัส การให้ความใกล้ชิดสนิทสนม สิ่งล่อใจต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้หรือการทำกิจกรรมงานนั้นๆมีความหมายมากขึ้น ทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอกเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลจึงเป็นดัชนีชี้แนวโน้มที่บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อมุ่งหมายนั้น ๆ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลจะไม่ปรากฏได้ชัดเจนจนกว่าจะมีสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการรับรู้ และเข้าใจว่าจะมีการประเมินประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมของบุคคลว่าดีเข้ามาตรฐานตามเกณฑ์หรือไม่ ถ้าหากประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการงาน บุคคลประเภทนี้จะปรับปรุงพยายามหาทางแก้ไขให้การทำงานครั้งต่อไปดีขึ้นจนกว่าจะประสบความสำเร็จ จะตั้งแรงจูงใจไว้ในระดับสูง จะไม่ย่อท้อหรือท้อแท้ต่ออุปสรรค ไม่กลัวความผิดหวัง แต่จะวางแผนการทำงานให้รัดกุมยิ่งขึ้น ในรายบุคคลที่กลัวความผิดหวังจะมีการตั้งระดับแรงจูงใจไว้ในระดับที่ต่ำ จึงกล่าวได้ว่าแรงจูงใจของบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้แต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย

เหตุจูงใจเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลในการเลือกที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของตน

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Social Action Theory)

Max Weber (อ้างถึงใน สิทธิพันธุ์ ชยชอดยั้ง, 2547 : 20 - 21) นักคิดทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ กล่าวว่า ทฤษฎีการกระทำทางสังคม เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกระทำของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมทั้งที่เปิดเผยและลึกลับ จำแนกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกระทำที่มีเหตุผล เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่เลือกไว้อย่างเหมาะสม
2. การกระทำที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม เป็นการกระทำที่ใช้วิธีเหมาะสมเช่นกันเพื่อให้ค่านิยมสูงสุดในชีวิตมีความสมบูรณ์ มุ่งไปทางด้านจริยธรรม ศาสนา เพื่อความเป็นระเบียบในสังคม
3. การกระทำทางประเพณี เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลง โดยยึดเอาแบบอย่างที่ทำกันมาแต่อดีต ไม่คำนึงถึงเหตุผล
4. การกระทำที่แฝงด้วยเสน่ห์ เป็นการกระทำที่คำนึงถึงอารมณ์ และความผูกพันทางจิต ระหว่างผู้กระทำกับวัตถุ ไม่คำนึงถึงเหตุผลเช่นกัน

จากทฤษฎีดังกล่าว Reeder นักสังคมวิทยา ได้นำทฤษฎีของ Max Weber มาวิเคราะห์ พฤติกรรมของบุคคลว่า การกระทำใดใดของบุคคลย่อมมีจุดมุ่งหมาย การกระทำของมนุษย์ในเรื่องใดก็ตามขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย อาจจะเหมือนหรือต่างกัน ภายใต้สถานการณ์ที่อาจจะเหมือนหรือต่างกัน ย่อมขึ้นอยู่กับทางเลือกเหตุผลของผู้กระทำซึ่งมาจากปัจจัยต่าง ๆ ประกอบกัน ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจและการตัดสินใจแต่ละครั้งกลุ่มของเหตุผลที่รวมกันอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และได้รวบรวมปัจจัยที่ทำให้มนุษย์กระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นทฤษฎีเพื่ออธิบายการกระทำทางสังคมว่า การกระทำของมนุษย์ไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับปัจจัยสามประการ ดังนี้

ประการแรก ปัจจัยดึงดูด (pull factors) มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) จุดมุ่งหมาย (goal) คือ สิ่งที่ผู้กระทำต้องการให้เกิดขึ้นจากการกระทำ
- 2) ความเชื่อที่สืบทอดกันมา (believe orientation) คือ ความคิด ความรู้ ที่ผู้กระทำเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำ ซึ่งผู้กระทำจะเลือกแบบของการกระทำให้สอดคล้องกับความเชื่อของเขา
- 3) ปทัสถานของค่านิยม (value standards) หมายถึง สิ่งที่ผู้กระทำได้รับมาจากความเชื่อ ทศนคติ ซึ่งเป็นเกณฑ์การตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ผู้กระทำจะกระทำไปตามค่านิยมที่เชื่อถือ
- 4) นิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี (habits and customs) คือ รูปแบบการแสดงออกที่ผู้กระทำได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกเป็นรูปแบบที่แน่นอน และมีการยอมรับ

ประการที่สอง ปัจจัยผลักดัน (push factors) มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ความคาดหวัง (expectations) คือ การกระทำที่ผู้กระทำเข้าใจว่ามีผู้คาดหวังในตัวเขา เขาจึงได้กระทำ
- 2) ข้อผูกมัด (commitment) คือ สิ่งที่ผู้กระทำมีความเชื่อว่าเขาถูกผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ
- 3) แรงเสริม (forces) คือ สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นและนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เช่น กำลังใจจากคนในครอบครัวหรือเพื่อน ตลอดจนการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิดซึ่งมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ

ประการที่สาม ปัจจัยสนับสนุน (able factors) มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) โอกาส (opportunity) คือ สถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำมีทางเลือกในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 2) ความสามารถ (ability) คือ ความรู้ลึกที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการกระทำนั้น ๆ ได้
- 3) การสนับสนุน (support) คือ สิ่งที่ผู้กระทำคาดหวังว่าจะได้รับจากผู้อื่นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การกระทำที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายคน แต่ละบุคคลจะมีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน โดยการตัดสินใจนั้นจะขึ้นอยู่กับเหตุผลพื้นฐานที่ผู้ตัดสินใจคิดว่าสอดคล้องหรือตรงกับปัญหา เหตุผลบางประการอาจจะต่อต้านการตัดสินใจ ดังนั้น

ผู้ตัดสินใจตระหนักดีถึงน้ำหนักของเหตุผลที่นำมาตัดสินใจว่ามีความแตกต่างกัน เหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจอาจเป็นเพียงเหตุผลเพียงหนึ่งประการหรือมากกว่าเหตุผล หรือปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำทั้งหมด ทั้งนี้กลุ่มของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในบางกรณีการกระทำทางสังคมอาจจะมีทางเลือกสองหรือสามทางในการตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น ๆ ผู้ตัดสินใจอาจจะเลือกทางเลือกโดยเฉพาะที่ต่างกันไปแล้วแต่ละคนแต่ละเหตุผล ในการตัดสินใจสามารถมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกเลือกแล้ว

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)

Fishbein & Ajzen (อ้างถึงใน สิทธิพันธุ์ ชยขอยิ่ง, 2547 : 22 - 23) กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นมาจากเจตนาของบุคคลที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนต้องการเป็นสำคัญ นักจิตวิทยาเชื่อว่าเป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ดีที่สุด ตัวแปรนี้ คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention : BI) และเจตนาเชิงพฤติกรรมนี้ขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factor) คือ เจตนาต่อพฤติกรรม (attitude) เป็นการพิจารณาของบุคคลว่าการกระทำนั้นเป็นไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว เป็นต้น
2. อิทธิพลในสังคม (social influence) คือ บรรทัดฐานสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (subjective norms) ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาต้องการให้เขากระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล มีรายละเอียดดังนี้

2.1 พฤติกรรม เป็นการกระทำของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาพฤติกรรม

2.2 เจตนาพฤติกรรม เป็นเจตนาของบุคคลที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น การกำหนดพฤติกรรมและเจตนาต้องมีความจำเพาะสี่ประเด็น คือ การกระทำ เป้าหมาย บริบท และเวลา

2.3 เจตนาต่อพฤติกรรม หมายถึง การประเมินทางบวกหรือทางลบของบุคคลที่มีต่อการกระทำนั้น หรือเป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลในทางบวกหรือทางลบ การตัดสินใจเป็นสิ่งที่ดีหรือเลวของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรม หรือการสนับสนุน หรือต่อต้านการกระทำนั้น โดยทั่วไปถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลนั้นก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากขึ้นเท่านั้น หรือในทางตรงข้ามถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลก็ควรมีเจตนาที่หนักแน่นที่จะไม่กระทำพฤติกรรมมากเพียงนั้น

โดยสรุปแล้ว ตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อการกระทำของมนุษย์มี 3 ตัวแปร คือ
 (1) ตัวแปรชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และการศึกษา
 (2) ตัวแปรเจตคติต่อเป้าหมาย ได้แก่ เจตคติต่อบุคคล และเจตคติต่อสถาบัน และ (3) ตัวแปร
 ลักษณะบุคลิกภาพ ได้แก่ เก็บตัวหรือเปิดเผย และอำนาจนิยม

ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision Theory)

ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ และทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548 : 263) ดังนี้

1. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

1.1 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

1.2 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

1.3 ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความ เป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตัดสินใจได้

2. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคน ๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

2.2 การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดทีมงาน และคณะกรรมการเป็น ผู้ร่วมตัดสินใจเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือผู้บริหารจึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงจำเป็นสำหรับองค์การในอนาคต

อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจโดยคนเดียวหรือกลุ่มนั้นผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องพิจารณาความสลับซับซ้อนของปัญหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้วย

Galatt (อ้างถึงใน สิทธิพันธุ์ ชยชอดยั้ง, 17 – 18) กล่าวถึงทฤษฎีการตัดสินใจว่า เป็นทฤษฎีที่แสดงถึงกระบวนการในการตัดสินใจ เริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เมื่อบุคคลมีวัตถุประสงค์ที่ต้องทำการตัดสินใจ บุคคลนั้นประสงค์ที่จะได้รับข้อสารสนเทศ โดยจะรวบรวมข้อสารสนเทศให้เข้ากับวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจ จากนั้นบุคคลจะพิจารณาข้อมูลข้อสารสนเทศที่ได้รับและพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับทางเลือก พิจารณาความเป็นไปได้ สำหรับการทำนายผลที่เกิดขึ้นอาจจะขึ้นกับความสำเร็ของประสบการณ์ในอดีตและระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น โดยการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดคะเนอย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ลำดับขั้นต่อมาเป็นระบบค่านิยม ขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาผลที่พึงปรารถนาโดยเปรียบเทียบลำดับขั้นของค่านิยม โดยบุคคลต้องตั้งคำถามว่าค่านิยมสูงสุดคืออะไร เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมยิ่งขึ้น และขั้นสุดท้ายคือ การประเมินผลและการเลือกตัดสินใจ หรือผลจากการตัดสินใจในครั้งนี้ โดยบุคคลจะทำการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่ในการตัดสินใจครั้งต่อไป ดังนั้นทฤษฎีการตัดสินใจเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมาย (2) ข้อสารสนเทศ (3) ความเป็นไปได้ (4) ความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับ และ (5) ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับ

กระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นจะต้องทราบถึงจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของสิ่งที่จะตัดสินใจดำเนินการ ศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ และพิจารณาความเป็นไปได้ต่อความสำเร็จของการดำเนินการ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งขั้นตอนของการตัดสินใจไว้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

กุสุมา ปักปันเพชร (2552 : 8 - 9) กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นหาความต้องการในการตัดสินใจ คือ ขั้นค้นหาว่าเราต้องการผลลัพธ์เป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 สร้างเกณฑ์ในการตัดสินใจ เมื่อคนเราต้องการที่จะตัดสินใจ ต้องสร้างเกณฑ์ในการตัดสินใจขึ้นมา เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมักจะมีปัญหาในการเลือกสถานที่เรียนต่อ ความต้องการในการตัดสินใจ คือ ความสำเร็จการศึกษา นักเรียนอาจเริ่มต้นด้วยการตั้งเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เช่น ค่าเล่าเรียนต่อปี จำนวนของทุนการศึกษา จำนวนการรับเข้าเรียน ชื่อเสียงของสถาบัน ขนาดของสถาบัน สถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ หลักสูตร สัดส่วนการรับเพศชายและเพศหญิง คุณภาพทางสังคม ในขั้นนี้สิ่งที่ไม่ได้ตั้งไว้เป็นเกณฑ์มีความสำคัญเท่า ๆ กับ

ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ เช่น เพื่อนโรงเรียนเดิมเลือกเรียนที่ไหน มีโอกาสทำงานระหว่างเรียนด้วยไหม นักศึกษาใหม่ต้องเข้าพักในหอพักของสถานศึกษาหรือไม่ ซึ่งเกณฑ์ที่แต่ละคนใช้ในการเลือกสถานที่เรียนนั้นอาจแตกต่างกัน

ขั้นที่ 3 แบ่งน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์ เมื่อเกณฑ์ในขั้นที่ 2 มีความสำคัญไม่เท่ากัน จึงจำเป็นต้องให้น้ำหนักเกณฑ์ โดยถือเกณฑ์ให้มีความสำคัญก่อนและหลัง ผู้ตัดสินใจจะให้คะแนนอย่างไร วิธีที่จะช่วยในการตัดสินใจ คือ ให้ตัวเลขในเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดก่อน

ขั้นที่ 4 พัฒนาทางเลือก ผู้ตัดสินใจค้นหาทางเลือกหลายๆ ทางเลือก ซึ่งอาจใช้ในการแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 ประเมินผลทางเลือก ผู้ตัดสินใจต้องใช้วิจารณญาณในการประเมินสถานที่เรียนในแต่ละแห่ง โดยนำมาเปรียบเทียบกับน้ำหนักตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 6 เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด คือ การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เป็นทางเลือกที่ได้คะแนนรวมสูงสุด

อุไร มั่นหมั่น (อ้างถึงในโสมรศม์ อมรวิฬงศ์, 2552 : 16) กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจว่า แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุการเสาะหาข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้น เพื่อมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ จะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ทั้งในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และในแง่การวิเคราะห์ ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการวิจัย
2. ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจ เป็นการพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้ในหลายๆ วิธี ต้องกำหนดให้ได้ในรูปธรรมหลัก ข้อเท็จจริงหลัก เป็นอย่างไรบ้าง และในทางปฏิบัติต้องสร้างฉากขึ้นมาก่อนว่าเรื่องนี้มีทางเลือกอะไรบ้าง ในทางเลือกนั้นๆ มีข้อเท็จจริงรูปธรรมหลักๆ อะไรบ้าง
3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก การวิเคราะห์ทางเลือกควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่าทั้งหลายมาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์
4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบโดยนำค่ามาเกี่ยวข้อง นำมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นที่ปลอดจากค่าแล้วมาพิจารณาทางเลือกอีกทีหนึ่ง
5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

ชนงกรณ์ กุณทลบุตร (2547 : 50-52) กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจ ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจ จะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อนซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์การบางครั้งยากต่อการระบุว่ามีสาเหตุใด เช่น องค์การประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุน การผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุ และกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภทของปัญหาได้แก่ ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้า จะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกันหรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียว และสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

2. การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การเพื่อค้นหาปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มีระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไข ปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุน การผลิตที่สูงขึ้นอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิต การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

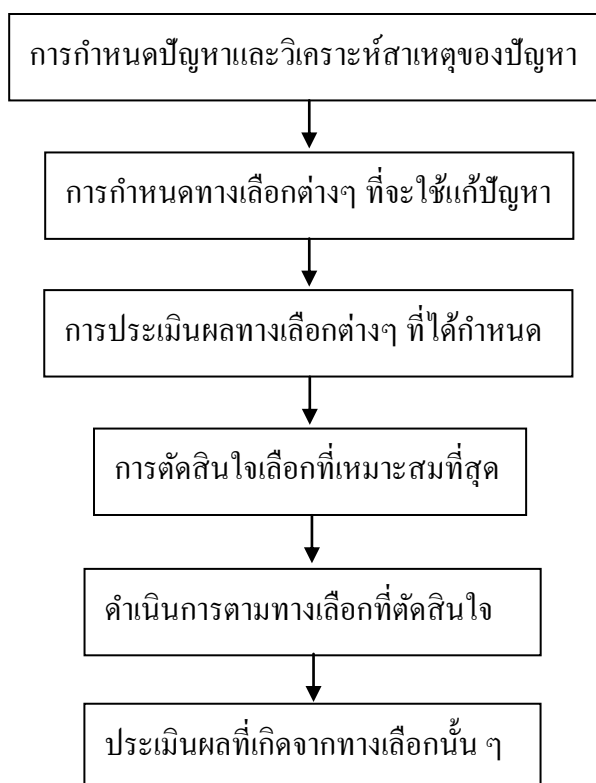
3. การประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้กำหนด หลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไข ปัญหาได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการชั่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยว่าการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์การมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากรและอุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากร และการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น

4. การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการนำเอาทางเลือกต่าง ๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์การมีเงินทุนไม่เพียงพออาจใช้ทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

5. ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสม มากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

6. ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้น ๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานและความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่มากน้อยเพียงใด โดยตีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์การอย่างไร

จากกระบวนการตัดสินใจที่กล่าวมา แสดงได้ดังภาพ

ภาพที่ 1 ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ที่มา (ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, 2547 : 50)

จากภาพที่ 2.1 แสดงถึงขั้นตอนในการตัดสินใจ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา การประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้กำหนด การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด การดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้น ๆ ตามลำดับ

Simon (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ นาคม่วง, 2547 : ออนไลน์) กล่าวถึงขั้นตอนการตัดสินใจ โดยใช้แบบจำลอง (model) ที่ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ประการ ดังนี้

1. การใช้ความคิดประกอบเหตุผล (intelligence) ผู้ตัดสินใจจะรับรู้ถึงโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นผู้ทำการตัดสินใจเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากทั้งตัวปัญหา และสิ่งแวดล้อม หรือโอกาสนั้น
2. การออกแบบ (design) ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ประกอบตัดสินใจเลือกทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสม การที่จะประสบความสำเร็จได้ในขั้นตอนนี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องมีความเข้าใจในปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ พยายามที่จะหาทางออกของปัญหา และตรวจสอบความเป็นไปได้ในปัญหานั้น
3. การคัดเลือก (choice) ผู้ทำการตัดสินใจจะทำการคัดเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

Long (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ นาคม่วง, 2547 : ออนไลน์) ซึ่งได้กล่าวว่า การตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรับรู้ถึงโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น
2. การสำรวจขอบเขตและข้อจำกัดของการตัดสินใจ เช่น ข้อจำกัดทางกฎหมาย เศรษฐกิจ และการเมือง
3. การกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ
4. การรวบรวมสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ
5. การวิเคราะห์ทางเลือกที่เป็นไปได้
6. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติ

จากกระบวนการตัดสินใจ กล่าวสรุปได้ว่า เป็นขั้นตอนในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยการดำเนินการสร้างทางเลือก การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกทางเลือก ด้วยการนำหลักเกณฑ์มาช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้ผู้ตัดสินใจมีโอกาสผิดพลาดน้อยลงหรือการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งของแต่ละบุคคล มีแนวทางในการตัดสินใจ ดังนี้

1. การตัดสินใจโดยการพิจารณาจากทางเลือกที่มีอยู่ทั้งหมด ถ้าจะเปรียบไปก็เหมือนกับการที่เรามีปัญหาเกิดขึ้น เราค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีอยู่ทั้งหมด แล้วทำการวิเคราะห์ทางเลือกที่เรามีอยู่ เพื่อเลือกหนทางที่มีประโยชน์มากที่สุดหรือมีผลเสียน้อยที่สุด ซึ่งการตัดสินใจแบบนี้เป็นการตัดสินใจแบบวิทยาศาสตร์ ที่จะต้องมีข้อมูลมาประกอบมากมายก่อนที่จะทำการตัดสินใจ ซึ่งถือว่าเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุดในบรรดาการตัดสินใจทั้งหมด
2. การตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล เป็นรูปแบบการตัดสินใจที่มีข้อมูลในรูปแบบบทสรุป หรือบทคัดย่อประกอบก็สามารถทำการตัดสินใจได้เลย
3. การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก เป็นการตัดสินใจขั้นพื้นฐานที่จะใช้ข้อมูลน้อยมาก ถือเป็นการตัดสินใจโดยใช้ความรู้สึก

พฤติกรรมของการตัดสินใจอาจจะกระทำโดยบุคคลคนเดียว หรือกลุ่มบุคคล ดังนี้

1. การตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียว (Individual decision making) ใช้สำหรับการตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ที่ผู้ทำการตัดสินใจได้กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว หรือเรื่องเร่งด่วนฉุกเฉินที่ไม่มีเวลาพอสำหรับการปรึกษาหารือกับบุคคลอื่น
2. การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคล (Group decision making) เป็นการตัดสินใจโดยให้ผู้ที่มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจนั้นได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลการตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคลนี้เหมาะสำหรับการตัดสินใจในเรื่องที่ยุกยากซับซ้อน วิธีการตัดสินใจโดยกลุ่มอาจทำได้ในลักษณะต่างๆ
 - 2.1 การตัดสินใจโดยใช้ข้อยุติที่เป็นมติในเสียงข้างมาก อาจใช้ระบบเสียงข้างมากเกินครึ่งหนึ่งหรือระบบสองในสามของกลุ่มแล้วแต่ความสำคัญของเรื่องที่ตัดสินใจ
 - 2.2 การตัดสินใจโดยข้อยุติเป็นเอกฉันท์ คือ การที่สมาชิกทุกคนเห็นพ้องต้องกัน โดยไม่มีความขัดแย้ง
 - 2.3 สมาชิกในที่ประชุมเสนอความคิดเห็นแล้วให้ผู้บริหารนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเอง

Herbert A. Simon (อ้างถึงใน พินิจา บวรวัฒนา, 2547 :112-113) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ ดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการจะบรรลุได้ว่าเป้าหมายใดอย่างแจ่มแจ้ง
2. ผู้ตัดสินใจต้องรู้แนวทางปฏิบัติทุกแนวทางอย่างถ่องแท้ว่า แต่ละแนวทางจะส่งผลอย่างไรบ้างต่อการบรรลุเป้าหมาย
3. ผู้ตัดสินใจต้องมีความรู้ และมีความสามารถในทางจิตวิทยาที่จะเลือกแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูง ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากที่สุด

กุลชลี ไชยน์ดา (อ้างถึงใน สิริพัฒน์ ลาภจิตร, 2550) ได้สรุปลักษณะของการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกหลาย ๆ ทางโดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด
2. การตัดสินใจเป็นหน้าที่ที่จำเป็น เพราะทรัพยากรมีจำกัดและมนุษย์มีความต้องการไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร
3. ในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร อาจมีการขัดแย้งกัน เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายบุคคล ฝ่ายการเงินการบัญชี ฝ่ายการบริหารงานบุคคล แต่ละฝ่ายอาจมีเป้าหมายของการทำงานขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยรวม
4. กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สองเป็นการเลือกทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาวะการณ์
5. การตัดสินใจมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและลักษณะของปัญหา เช่น อาจแบ่งออกได้เป็นการตัดสินใจตามลำดับขั้น ซึ่งมักเป็นงานประจำ เช่น การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตารางการทำงาน เป็นต้น และการตัดสินใจที่ไม่เป็นไปตามลำดับขั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นประจำเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการริเริ่มงานใหม่ เช่น ตั้งคณะใหม่หรือขยายโรงงานใหม่ เป็นต้น

ประเภทของการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน มีรูปแบบของการตัดสินใจแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ต้องการตัดสินใจ อรอร ภูเจริญ (อ้างถึงใน สิริพัฒน์ ลาภจิตร, 2550 : 51) กล่าวถึงรูปแบบของการตัดสินใจว่า ผู้ที่จะตัดสินใจมีตัวแบบสำหรับการตัดสินใจ ดังนี้

1. แบบมีเหตุผล (Rational Model) เป็นการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานความมีเหตุผล โดยการตัดสินใจจะคำนึงถึงนโยบาย หรือโครงการที่ทำให้สังคมได้รับประโยชน์สูงสุด การที่สังคมได้รับประโยชน์สูงสุดนโยบายหรือโครงการนั้นจะต้องมีผลตอบแทนมากกว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป สามารถคิดได้ในเชิงวิทยาศาสตร์ โดยใช้ผลตอบแทนที่ได้รับเป็นตัวตั้งลบด้วยค่าใช้จ่ายที่เสียไป แนวคิดนี้จะออกไป Ideal Types เพราะถ้าเชื่อว่าสามารถที่จะล่วงรู้ถึงความพอใจ หรือความต้องการของสังคมได้ ซึ่งในความเป็นจริงทำได้ยากมากถึงความต้องการตรงนั้น

2. แบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Model) เป็นรูปแบบการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลในอดีตเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ในการเลือกตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำ หากเลือกกระทำก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเล็กน้อยหรือทำต่อเนื่องจากโครงการเดิม มีลักษณะสำคัญคือ 1) เป็นรูปแบบอนุรักษนิยม 2) เป็นความต่อเนื่องของนโยบายในอดีต ซึ่งการอนุรักษนิยมนั้น ผู้กำหนดนโยบายมักจะกำหนดนโยบายที่ไม่เปลี่ยนไปจากเดิม ถ้าเปลี่ยนแปลงก็เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

3. แบบผสม (Mixed Scanning Model) เป็นการรวมเอาตัวแบบมีเหตุผลและแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะการตัดสินใจนั้นมีความเกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจากคนเราจะมีการตัดสินใจที่ไม่เหมือนกัน เช่น ค่านิยมหรืออาจจะประโยชน์ที่ทุกคนได้รับแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพหรือสถานะที่ตัวเองเป็นอยู่

4. แบบถังขยะ (Garbage-Can Model) เป็นการเลือกตัดสินใจที่ตัดทิ้งไปไม่นำมาพิจารณา เพราะอาจจะมองว่าไม่สำคัญ หรือไม่เป็นประโยชน์เลย

ชาญชัย อาจินสมาจาร (อ้างถึงในอรฉาย บุนนาค, 2550 : 5) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การตัดสินใจโดยตั้งโปรแกรมและไม่ตั้งโปรแกรม การตัดสินใจโดยตั้งโปรแกรมเป็นการตัดสินใจตามนโยบาย กฎ หรือระเบียบแบบแผนบางอย่าง การตัดสินใจดังกล่าวเป็นการทำซ้ำ ๆ และเป็นประจำวัน และเป็นการตัดสินใจที่ง่ายที่สุด การตัดสินใจที่ไม่ตั้งโปรแกรมเป็นการตัดสินใจที่ไม่ซ้ำ เช่น การจัดหาทรัพยากรขององค์กร การปรับปรุงชุมชนสัมพันธ์

2. การตัดสินใจที่สำคัญและไม่สำคัญ วัดความสำคัญของการตัดสินใจได้ 4 แนวทาง

2.1 ระดับอนาคตของการตัดสินใจ การตัดสินใจที่มีผลกระทบระยะยาวเป็นการตัดสินใจที่สำคัญมาก

2.2 ผลกระทบของการตัดสินใจที่มีต่อขอบข่ายของหน้าที่งานอื่น ถ้าการตัดสินใจมีผลกระทบต่อหน้าที่งานหลายอย่างถือว่าเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ

2.3 องค์ประกอบทางคุณภาพที่เข้าสู่การตัดสินใจ ได้แก่ หลักการเบื้องต้นของความประพฤติ ค่านิยมทางจริยธรรม ความเชื่อทางสังคม และการเมือง

2.4 การเกิดใหม่ของการตัดสินใจ การตัดสินใจที่ไม่เคยมีและไม่มีแบบอย่างเป็นแนวทาง อาจถือว่าเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ

3. การตัดสินใจประจำวันและเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจประจำวันต้องการการพิจารณาพิเคราะห์น้อย การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ต้องการการพิจารณาพิเคราะห์ที่ยาวนาน แต่ต้องเกี่ยวข้องกับการลงทุนและค่าใช้จ่ายจำนวนมาก

4. การตัดสินใจในนโยบายและการดำเนินงาน การตัดสินใจในนโยบายทำกันในระดับสูง การตัดสินใจการดำเนินงานสามารถทำได้ในระดับต่ำ

5. การตัดสินใจเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การตัดสินใจเป็นรายบุคคลเป็นการตัดสินใจปัญหาประจำวัน ซึ่งการวิเคราะห์ตัวแปรง่าย ๆ และมีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนในการแก้ปัญหา การตัดสินใจที่สำคัญและเป็นกลยุทธ์อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในองค์กรเป็นการตัดสินใจโดยกลุ่ม

วัลลภ ลำบาบ (อ้างถึงในอรณาย บุนนาค, 2550 : 6) ได้แบ่งประเภทการตัดสินใจออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การตัดสินใจในสภาวะการณ์ที่แน่นอน หมายถึง การตัดสินใจที่เกิดจากการตัดสินใจในแต่ละทางเลือกที่แน่นอนในสถานการณ์ปกติ ตามแบบอย่างธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติมานาน มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอในการประกอบการตัดสินใจ

2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง การตัดสินใจที่ผู้ทำการตัดสินใจไม่มีความแน่ใจในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น แต่ทราบถึงความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นของเหตุการณ์นั้น เนื่องจากได้รับข้อมูลแต่ไม่สมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้รับนี้อาจได้รับหลายรูปแบบและหลายระดับ ทำให้พอทราบว่าสภาวะการณ์ไหนจะเกิดขึ้นในรูปของความน่าจะเป็น

3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน หมายถึง การตัดสินใจที่ผู้ตัดสินใจไม่รู้ว่าความน่าจะเป็นของการตัดสินใจแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจ จึงมักอาศัยประสบการณ์ คุณลักษณะ หรือตัวอย่างใกล้เคียงประกอบการตัดสินใจ

4. การตัดสินใจภายใต้ความขัดแย้ง การตัดสินใจภายใต้ความขัดแย้งเป็นการศึกษาในทฤษฎีเกมส์ ซึ่งนำมาประยุกต์กับการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทได้ตามจำนวนคู่แข่งและการขัดแย้งในผลประโยชน์

สิรินภา ช่วยศรีกรตรอง (2553 : ออนไลน์) ได้แบ่งประเภทการตัดสินใจออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. การตัดสินใจแบบโครงสร้าง บางครั้งเรียกว่าแบบกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำจึงมีมาตรฐานในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาอยู่แล้ว วิธีการในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดจะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น การหาระดับสินค้าคงคลังที่เหมาะสม หรือการเลือกกลยุทธ์ในการลงทุนที่เหมาะสมที่สุด เมื่อมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด หรือเพื่อให้เกิดกำไรสูงสุด การตัดสินใจแบบนี้จึงมักใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ หรือศาสตร์ทางด้านวิทยาการการจัดการ หรือการวิจัยดำเนินงาน เข้ามาใช้โดยในบางครั้งอาจนำระบบสนับสนุนการตัดสินใจและระบบผู้เชี่ยวชาญเข้ามาใช้ร่วมด้วย

2. การตัดสินใจแบบไม่เป็นโครงสร้าง บางครั้งเรียกว่า แบบไม่เคยกำหนดล่วงหน้ามาก่อน เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาซึ่งมีรูปแบบไม่ชัดเจนหรือมีความซับซ้อน จึงไม่มีแนวทางในการแก้ปัญหาแน่นอน เป็นปัญหาที่ไม่มีการระบุวิธีแก้ไว้อย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง การตัดสินใจกับปัญหาลักษณะนี้จะไม่มีเครื่องมืออะไรมาช่วย มักเป็นปัญหาของผู้บริหารระดับสูงต้องใช้สัญชาตญาณ ประสบการณ์ และความรู้ของผู้บริหารในการตัดสินใจ

3. การตัดสินใจแบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการตัดสินใจแบบผสมระหว่างแบบโครงสร้างและแบบไม่เป็นโครงสร้าง คือ บางส่วนสามารถตัดสินใจแบบโครงสร้างได้ แต่บางส่วนไม่สามารถทำได้ โดยปัญหาแบบกึ่งโครงสร้างนี้จะใช้วิธีแก้ปัญหาแบบมาตรฐานและการพิจารณาโดยมนุษย์รวมเข้าไว้ด้วยกัน คือ มีลักษณะเป็นกึ่งโครงสร้างแต่มีความซับซ้อนมากขึ้น ขั้นตอนจึงไม่ชัดเจนว่าจะมีขั้นตอนอย่างไร ปัญหาบางส่วนเขียนเป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ได้ แต่ปัญหาบางส่วนไม่สามารถเขียนออกมาในรูปของแบบจำลองได้

Bryan D. Prescott (อ้างถึงใน วันทนา เมืองจันทร์, 2555 : ออนไลน์) ได้จำแนกออกตามลักษณะการตัดสินใจของผู้มาได้ 5 แบบ ดังนี้

1. แบบอัตตาธิปไตย กระบวนการตัดสินใจลักษณะนี้ผู้นำจะตัดสินใจแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลที่เขาถืออยู่โดยไม่จำเป็นต้องปรึกษากับผู้ใดเลย หรืออาจจะหาข้อมูลข่าวสารมาจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ แต่ในลักษณะการตัดสินใจเช่นนี้ ผู้นำจะต้องมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้เพียงพอ และควรต้องมีทักษะและความชำนาญสูง เพื่อที่จะทำให้การตัดสินใจนั้นมีคุณภาพ

2. แบบอัตตาริโปโดยที่อยู่บนฐานของข้อมูลและการแสวงหาความชำนาญ กระบวนการตัดสินใจวิธีนี้ ผู้นำอาจจะไม่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพียงพอ และไม่จำเป็นต้องมีทักษะในเรื่องที่ต้องตัดสินใจมากนัก เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้นำจึงต้องแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร และทักษะจากบุคคลอื่น ซึ่งสามารถจะช่วยให้เขาได้ตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้นำก็อาจจะไม่จำเป็นต้องบอกให้บุคคลเหล่านี้ทราบถึงปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่ เพียงแต่ผู้นำต้องไปหาข้อมูลข่าวสารมาแล้วนำข้อมูลที่ได้มาประเมินค่า เพื่อดูว่าข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ ตรงกับเวลา สามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ หรืออาจจะต้องตัดข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องบางอย่างออกไป ขั้นตอนต่อไปจึงกำหนดทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

3. แบบปรึกษาหารือ กระบวนการของการตัดสินใจวิธีนี้ผู้นำจะต้องอธิบายสถานการณ์ให้กับกลุ่มผู้ร่วมงานหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งผู้ซึ่งจะสามารถให้รายละเอียดของข้อมูลข่าวสารได้อย่างใกล้เคียง และเป็นผู้ช่วยแก้ปัญหาโดยการทำการประเมินค่าข้อมูลข่าวสารให้ด้วย ส่วนในการเลือกทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา นั้น ผู้นำอาจจะให้กลุ่มผู้ร่วมงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายงานทำการสำรวจและสืบสวนข้อเท็จจริงแล้วให้ข้อคิดเห็นแนะนำ โดยผู้นำจะเป็นผู้ปฏิบัติการตัดสินใจแก้ปัญหาตามข้อแนะนำที่กลุ่มผู้ร่วมงานหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายได้ศึกษานำร่องไว้แล้ว หรือผู้นำอาจจะไม่ตัดสินใจตามที่ผู้ร่วมงานได้ชี้แนะไว้เลยก็ได้

4. แบบตกลงต่อรอง กระบวนการการตัดสินใจลักษณะนี้ผู้นำจะอธิบายปัญหาสถานการณ์ให้กับกลุ่มผู้ร่วมงานหรือบุคคลใดที่เห็นสมควร โดยการให้รายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และทั้งผู้นำและกลุ่มผู้ร่วมงานก็จะร่วมกันถกเถียง แยกแยะข้อแตกต่าง และตกลงต่อรองเลือกทางเลือก เพื่อแก้ปัญหาซึ่งต้องเป็นที่ยอมรับของทุกคน วิธีนี้ผู้นำควรจะปรึกษาหารือกันก่อนที่จะมีการประชุมชี้แจง เพื่อที่จะเตรียมการให้พร้อมและเสนอทางเลือกแก้ปัญหาที่จะเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

5. แบบมอบหมายหน้าที่ วิธีการนี้ผู้นำจะมอบทั้งความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจต่อคณะบุคคลหรือตัวบุคคล โดยที่ผู้นำจะต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องและจำเป็นซึ่งเขามีอยู่ ส่วนตัวผู้นำเองจะเป็นเพียงประธานในการตัดสินใจด้วยการเสนอแนวทางและควบคุมการอภิปราย แต่จะไม่พยายามที่จะขัดแย้งความคิดเห็นของตนให้แก่กลุ่ม ผู้นำต้องพร้อมที่จะยอมรับและปฏิบัติการแก้ปัญหาตามที่กลุ่มเสนอแนวทางไว้

จากประเภทของการตัดสินใจสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของการตัดสินใจขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะตัดสินใจนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด การตัดสินใจอยู่ในสถานการณ์ที่มีเงื่อนไขอะไรบ้าง และการตัดสินใจนั้นมีรูปแบบที่ซับซ้อนหรือไม่ซับซ้อน

องค์ประกอบของการตัดสินใจ

การตัดสินใจมีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณามี 4 ประการคือ (วรพจน์ บุษราคัมวดี, 2553 : 114-115)

1. ผู้ทำการตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเพราะการตัดสินใจจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับบุคคลผู้ตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องมีข้อมูล มีเหตุผล มีค่านิยม ที่ถูกต้องสอดคล้องต่อการบรรลุเป้าหมายของการ แต่ในบางครั้งถ้าผู้ทำการตัดสินใจขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ขาดเหตุผล และมีค่านิยม ที่มาสอดคล้องแล้วจะทำให้ผลของการตัดสินใจไม่ดี พอได้ ผู้ทำการตัดสินใจบางเรื่องต้องมุ่งสู่การตัดสินใจเป็นกลุ่ม บางเรื่องบางกรณีก็ตัดสินใจโดยคนเดียว ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องวิเคราะห์สถานการณ์ให้ถูกต้อง

2. ประเด็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่สองที่ต้องให้ความสำคัญ เมื่อกำหนดปัญหาได้ชัดว่าเป็นปัญหาเรื่องอะไรก็สามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง

3. ทางเลือกต่าง ๆ ที่บรรลุเป้าหมายได้ เป็นองค์ประกอบที่สามที่ต้องคำนึง ผู้บริหารต้องพยายามที่จะค้นหาทางเลือกที่ดีกว่าอยู่เสมอ และสร้างทางเลือกให้มากกว่า 2 ทางเลือก ปัจจุบันการบริหารองค์การมุ่งสู่การสร้างทางเลือกสู่การผลิตสินค้าและบริการที่ถูกลง มีคุณภาพ สูงกว่า มีความรวดเร็ว มีการบริการที่ประทับใจมากกว่า นอกจากนี้ควรจะสร้างทางเลือกเพื่อมุ่งสู่การเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อองค์การอีกด้วย

4. สภาพการณ์ที่ทำการตัดสินใจ ในการตัดสินใจจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ที่ทำการตัดสินใจเป็นแบบใดซึ่งมี 3 ประการ ได้แก่ 1) สภาพการณ์ที่แน่นอน เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ทำการตัดสินใจ ทราบทางเลือกต่าง ๆ และทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือกอย่างดี ด้วยการตัดสินใจดังกล่าวย่อมมีโอกาสถูกต้องมากที่สุด เช่น การตัดสินใจนำเงินฝากธนาคารยืมค่านวด ดอกเบี้ยได้ชัดเจนในระยะสั้นและยาว 2) สภาพการณ์ที่เสี่ยง เป็นสภาพการณ์ที่ผู้บริหารตัดสินใจ ทราบทางเลือกต่าง ๆ และทราบโอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารจะตัดสินใจเมื่อโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ การตัดสินใจในสภาพการณ์เสี่ยงผู้ทำการตัดสินใจต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจเรื่องทฤษฎีความน่าจะเป็นและแขนงการตัดสินใจ 3) สภาพการณ์ที่ไม่แน่นอน เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ทำการตัดสินใจอาจทราบทางเลือกต่าง ๆ แต่ไม่ทราบผลที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก โดยไม่สามารถคาดคะเนความน่าจะเป็นของแต่ละทางเลือกภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว ผู้ทำการตัดสินใจจึงไม่ควรตัดสินใจใด ๆ ลงไป จนกว่าจะมีข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือมากกว่าที่มีอยู่

การตัดสินใจศึกษาต่อ

ความหมายของการตัดสินใจศึกษาต่อ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจศึกษาต่อไว้ ดังนี้

ศิริวรรณ สุวินท์ (2548 : 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลทางการศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สิงห์โต เพ็ชรไพโรจน์ (2548 : 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การเลือกที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะจากบางบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยการคิดไตร่ตรองและประเมินทางเลือกที่ตรงกับความรู้สึกรู้สึกของผู้ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

โสมรัมย์ อมรวิพษ์ (2552 : 18) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ คือ การตัดสินใจเลือกเรียนต่อในสถาบันใดสถาบันหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่ง อยู่บนพื้นฐานของการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลมีผล และสามารถเลือกได้ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ คือ การพิจารณาเลือกเรียนต่อระดับที่สูงขึ้นในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง หรือสาขาใดสาขาหนึ่งที่ตรงกับความต้องการและความสามารถของตนเอง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

การที่บุคคลจะเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาใด หรือสถาบันการศึกษาใดนั้น จะต้องพิจารณาจากสิ่งต่างๆ ประกอบการตัดสินใจ ดังที่ กุสุมา ปักปันเพชร (2551 : 11) กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านส่วนปะสมทางการตลาด ประกอบด้วย

1.1 สถาบัน หมายถึง ประเภทสถานศึกษา ชื่อเสียง ขนาด สาขาวิชาหรือหลักสูตรที่เปิดสอน วิธีการรับสมัคร จำนวนที่รับสมัคร สวัสดิการ และหน่วยงานบริการต่างๆ

1.2 ราคา คือ คุณค่าในรูปตัวเงิน หรือราคาเป็นต้นทุนของลูกค้า ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่ากับราคาผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ด้านราคาต้องคำนึงถึง 1) การยอมรับของลูกค้าในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ว่าสูงกว่าราคาผลิตภัณฑ์นั้น 2) ต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) ภาวะการแข่งขัน 4) ปัจจัยอื่น ๆ

เช่น ภาวะเศรษฐกิจ นอกจากนี้ราคายังครอบคลุมถึงระยะเวลาการผ่อนผันชำระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียน รวมถึงมีหน่วยงานบริการด้านการกู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.3 สถานที่ตั้ง เปรียบได้กับช่องทางการจัดจำหน่ายสำหรับสถานศึกษา
องค์ประกอบนี้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย สถาบันเน้นลักษณะที่จะให้นักศึกษาได้รับความสะดวกโดยพิจารณาถึงการคมนาคม การกระจายศูนย์การศึกษาหรือวิทยาเขตเพื่อความสะดวกในการศึกษาต่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต่อนักศึกษาในการเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันนั้น ๆ

1.3.2 สถานที่ตั้ง หมายถึง ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่และบรรยากาศแวดล้อมของสถาบัน ในที่นี้จะกล่าวถึง 3 ด้านหลัก ๆ ดังนี้

1.3.2.1 ทำเลที่ตั้ง สถาบันควรตั้งอยู่ในทำเลที่มีการคมนาคมสะดวก นักศึกษาสามารถเดินทางมาศึกษาได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

1.3.2.2 อาคารสถานที่ นอกจากทำเลที่ดีแล้ว อาคารสถานที่ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะชักจูงใจให้นักเรียนนักศึกษาตัดสินใจเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันมากขึ้นได้ โดยพิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้ ความปลอดภัยของตัวอาคาร ภูมิทัศน์ในตัวอาคาร ความทันสมัยของอาคาร

1.3.2.3 บรรยากาศแวดล้อม สถาบันควรมีบรรยากาศแวดล้อมที่ดี มีการวางแผนผังของสถาบันอย่างเหมาะสม มีลักษณะโดยรอบไม่แออัด มีป้ายบอกแผนผังและระยะทางในบริเวณสถาบัน

1.4 การประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมในการส่งเสริมการเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน เป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนักเรียนกับสถาบัน มีลักษณะดังนี้

1.4.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ แบ่งเป็น

1.4.1.1 สื่อประเภทกระจายข่าว ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อทั้ง 2 ประเภทนี้มีความแตกต่างกันในด้านการเผยแพร่ข่าวสาร โทรทัศน์จะทำหน้าที่ได้ดีกว่าวิทยุเนื่องจากมีทั้งภาพและเสียง และความสมจริงสมจังมากกว่า

1.4.1.2 สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และการจัดส่งข่าวสารทางไปรษณีย์

1.4.1.3 สื่อประเภธนิตรรศการ ได้แก่ ป้ายโฆษณา โปสเตอร์ และกระดานค้นหนังสือ

1.4.1.4 สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นระบบสารสนเทศที่ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

1.4.2 การประชาสัมพันธ์ผ่านทางบุคคล หมายถึง การให้ข้อมูลอันดีเกี่ยวกับสถาบันผ่านทางบุคลากรของสถาบัน ทั้งจากเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ อาจารย์แนะแนว รวมทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของสถาบันนั้น ๆ

2. ปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย

2.1 ด้านเศรษฐกิจ การศึกษามีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจของประเทศ การศึกษาคือเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงทรัพยากรมนุษย์ให้ดีขึ้นและทรัพยากรนั้นจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตในที่สุด อธิบายได้อย่างชัดเจนว่า การศึกษาวิจัยจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และสาขาการผลิตอื่น ๆ ช่วยฝึกกำลังคนให้มีความสามารถในการทำงาน ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการปรับตัวและการเปลี่ยนงานที่จะได้รับค่าตอบแทนสูงขึ้น ในทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์เห็นว่า การศึกษามีหน้าที่ผลิตแรงงานที่มีคุณภาพให้แก่สังคม ตั้งแต่แรงงานที่ใช้เฉพาะกำลังกายไปจนถึงแรงงานระดับใช้พลังสมองไม่ว่าจะเป็นแพทย์ วิศวกร ครู นักธุรกิจ พยาบาล ช่างเทคนิคต่าง ๆ เป็นต้น โดยที่นักการศึกษาที่เป็นอาชีพหนึ่ง สถาบันการศึกษาทั้งระบบจึงเป็นแหล่งที่สามารถรับคนเข้าทำงานได้จำนวนมหาศาลอีกทางหนึ่งด้วย ในการจัดการศึกษานักวางแผนการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ โดยต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดทั้งในภาครัฐบาล ภาคเอกชน และผู้รับบริการการศึกษา ส่วนการกำหนดขนาดของงบประมาณการจัดการศึกษาว่าจะใช้ทรัพยากรอย่างไรจึงเกิดประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น

2.2 ด้านสังคม หมายถึง ความต้องการการยอมรับจากสังคม เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้น มิใช่เพื่อมิตรภาพเพียงอย่างเดียวเสมอไป หากแต่ต้องการให้ผู้อื่นศรัทธายอมรับ และเชื่อถือ Abraham H.Maslow ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.2.1 ความต้องการด้านสรีระ หมายถึง ความต้องการขั้นพื้นฐานของร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ และการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดมิได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดจะกระตุ้นให้คนมีกิจกรรมขวนขวายที่จะสนองความต้องการ

2.2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว การขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการ

ประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยรุ่น ความต้องการที่จะมีการศึกษาที่ดีเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่อไป ก็เป็นความต้องการเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใหญ่อายุนึง

2.2.3 ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาจะให้เป็นที่รักของผู้อื่น และความต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ ทุกคนยอมรับตนเป็นสมาชิก คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตที่ไม่สมบูรณ์เป็นผู้ที่จะชอบความต้องการประเภทนี้ คนที่รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและยอมรับจากหมู่จะเป็นผู้ที่สมปรารถนาในความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

2.2.4 ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า และมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น ผู้ที่มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้ จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถและมีปมด้อยมองโลกในแง่ร้าย

2.2.5 ความต้องการที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน มาสโลว์อธิบายความต้องการนี้ว่าเป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์ความรู้สึก ยอมรับตนเองทั้งส่วนเสียของตน ที่สำคัญที่สุดก็คือการมีสติที่จะยอมรับว่าตนใช้กลไกในการป้องกันตนในการปรับตัว และพยายามที่จะเลิกใช้ เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิตกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย น่าตื่นเต้นและมีความหมาย กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เป็นกระบวนการที่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้นสูงสุดอย่างนี้อย่างสมบูรณ์ จากทฤษฎีของมาสโลว์ จะเห็นได้ว่าคนทุกคนจะเกิดความต้องการในระดับขั้นต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป จึงต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการนั้น โดยผ่านกระบวนการการตัดสินใจของแต่ละบุคคลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในด้านที่แตกต่างกันออกไป

2.3 ด้านวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนการดำรงชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ความรู้ต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่คนได้สั่งสมและถ่ายทอดกันสืบมา การศึกษาเป็นองค์กลางของสังคมในการเสริมสร้าง ถ่ายทอด และพัฒนาวัฒนธรรม การวางแผนการศึกษาจึงต้องผูกพันและวางอยู่บนพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ

2.4 ด้านจิตวิทยา หมายถึง ค่านิยม ความรู้สึก และเจตคติ พฤติกรรมที่เหมาะสม ตั้งแต่การให้ความตั้งใจ จนการกระทำส่วนบุคคลที่คงเส้นคงวากับค่านิยม มิติด้านจิตใจสามารถวัดได้จากการใช้ลำดับต่อไปนี้

- 2.4.1 การรับ มีความไวต่อสิ่งเร้าภายนอกและให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า
- 2.4.2 การตอบสนองเกี่ยวข้องและมีปฏิกิริยาหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้า
- 2.4.3 การให้คุณค่าในปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 2.4.4 การจัดระเบียบ ทำคุณค่าให้เกิดขึ้น และพัฒนาค่านิยมที่ช่วยชี้แนะ

พฤติกรรม

- 2.4.5 การกำหนดค่านิยมสำหรับตน การกระทำหรือพฤติกรรมที่คงที่

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553 : ออนไลน์) กล่าวว่า บุคคลมีเหตุจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันไป
4. ภูมิฐานะของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ นอกจากความต้องการที่จะเรียนเพื่อสนองตอบต่อเหตุจูงใจที่คาดหวังจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้เรียนเองมีความพอใจและมีความสุขในการเรียน การที่ได้นำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการจัดการศึกษาตรงกับความต้องการของผู้เรียน สะดวกในการเดินทางมาเรียน และมีความเชื่อถือในชื่อเสียงของสถาบันที่จะเข้าศึกษา

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542 : 15) ได้กล่าวสรุปประเด็นของค่านิยมความคิดทางการศึกษาต่อไว้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งของการตัดสินใจศึกษาต่อ ดังนี้

1. เรียนเพื่อลดการแข่งขันในการประกอบอาชีพ
2. เรียนเพราะต้องการเลื่อนตำแหน่ง
3. เรียนเพื่อสร้างสายสัมพันธ์
4. เรียนเพื่อสร้างควมมีหน้ามีตาในสังคม
5. เรียนเพราะนิยมมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

6. เรียนเพราะเห็นว่าง่าย
7. เรียนเพราะพ่อแม่คาดหวัง
8. เรียนเพราะเป็นแฟชั่น
9. เรียนเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงาน
10. เรียนเพราะต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา

ปิยรัตน์ รื่นภาคพจน์ (อ้างถึงใน โสมรศม์ อมรวิพจน์, 2552 : 20) ได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้พิจารณาประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อ ไว้ดังนี้

1. การที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดี ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น กล่าวคือ ครอบครัวที่มีฐานะดี บิดาประกอบอาชีพที่มีเกียรติและอยู่ในกลุ่มชนชั้นสูงจะทำให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้รับการกระตุ้นในการศึกษาต่อ ตลอดจนคนมีฐานะสามารถที่จะศึกษาต่อได้ด้วย

2. นักเรียนนักศึกษาที่มีสติปัญญาสูง ก็จะส่งผลให้นักเรียนนักศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อได้มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคนที่เข้าเรียนยังใช้ระบบการสอบแข่งขัน ดังนั้นระดับสติปัญญาของนักเรียนนักศึกษาจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

3. นักเรียนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ทางการศึกษาจะพบได้ในเมืองใหญ่ ๆ เพราะมีสถาบันการศึกษาตั้งอยู่มากกว่า รวมทั้งระบบการสื่อสารต่าง ๆ ที่ดีกว่า จึงทำให้โอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน

4. กลุ่มเพื่อนของนักเรียนนักศึกษามีแผนการศึกษาต่อในระดับสูง ก็จะทำให้นักเรียนนักศึกษาตัดสินใจที่จะมีแผนการศึกษาต่อในระดับสูงด้วย ประเด็นนี้จะเกี่ยวเนื่องไปถึงการยอมรับความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนมาเป็นแนวคิดของตน กล่าวคือ ยอมรับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อแนวคิดของตนเอง

5. นักเรียนนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง จะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง ก็จะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในอาชีพและสังคม ดังนั้น ผู้ปกครองก็จะพยายามกระตุ้นให้นักเรียนนักศึกษาได้เข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

สิทธิพันธุ์ ยศขอยิ่ง (2547 : 55) ได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านภูมิหลังของนิสิต ได้แก่ เพศ จำนวนบุตรของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของนิสิต สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระยะทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
3. ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาบัณฑิต ความสามารถทางวิชาการ และความถนัดในสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ
4. ปัจจัยด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความคาดหวังของนิสิตต่อรายได้ในอนาคต ความคาดหวังของนิสิตต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อความก้าวหน้าในอนาคตของนิสิต
5. ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง การชักชวนของเพื่อน คำแนะนำจากคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยเดิม และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของมหาวิทยาลัย
6. ปัจจัยด้านระบบการคัดเลือก ได้แก่ คุณสมบัติที่ใช้ในการคัดเลือกนิสิต และจำนวนนิสิตที่คาดว่าจะเปิดรับในแต่ละปี
7. ปัจจัยด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ประเภทของหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ระดับความยากของเนื้อหารายวิชา และระดับความยากในการสำเร็จการศึกษา
8. ปัจจัยด้านคุณภาพของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพของคณาจารย์ ความสำเร็จของศิษย์เก่า และการเสนองานให้กับผู้สำเร็จการศึกษา
9. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ บรรยากาศโดยรวมของมหาวิทยาลัย สภาพความเป็นอยู่ของนิสิตในมหาวิทยาลัย แหล่งการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย
10. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการเรียน ทุนอุดหนุนการศึกษา และทุนสนับสนุนการทำวิจัย

การจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 จังหวัดนั้นประกอบไปด้วยจังหวัด ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส ประชากรนับถือศาสนาอิสลามประมาณ 80 % มีวิถีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศทั้งด้านศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนการใช้ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ สำหรับในด้านการศึกษานั้น การจัดการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และคุณภาพการศึกษา ยังอยู่ในระดับต่ำ อันเนื่องมาจากการขาดเอกภาพในการบริหารจัดการศึกษา ขาดการ

ประสานงานในแนวราบระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาในระดับพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาในด้านการศึกษามากกว่าในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศ คือ การขาด โรงเรียน ขาดครูผู้สอน ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และยังประสบกับปัญหาเกี่ยวกับ แนวคิดของราษฎรชาวไทยมุสลิมอีกด้วย กล่าวคือ ผู้ปกครองไม่นิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียน ภาษาไทยเพราะมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องรู้ภาษาไทย และมีความกังวลว่าหากเรียนรู้แล้วจะทำให้เด็กหันเหไปจากภาษาและวัฒนธรรมเดิมของตน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน

ปัจจุบันพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ซึ่งมีระดับการศึกษาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา และมีการจัดการศึกษาทั้งประเภทสามัญและอาชีวศึกษา โดยมีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเอกชนสามัญและอาชีวศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปอเนาะ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (กสน.) สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนเทศบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ และศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดิกา) ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวจัดเป็น 2 ระบบ ดังนี้ (อับดุลสุโก ดินอะ, 2553 : ออนไลน์)

1. สถานศึกษาในระบบ แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาระดับบังคับซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐ และโรงเรียนของเอกชน (โรงเรียนที่เปิดสอนสายสามัญและโรงเรียนที่สอนศาสนาควบคู่สามัญ)
 - 1.2 สถาบันอาชีวศึกษา
 - 1.3 สถาบันอุดมศึกษา
 - 1.4 โรงเรียนพระปริยัติธรรม
2. สถานศึกษานอกระบบ แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 สถาบันศึกษาปอเนาะ ประกอบด้วยผู้ที่เรียนมาอาศัยและเรียนด้วยในเวลาว่างจากการเรียนจากสถานศึกษาในระบบ และคนที่ทำงานแล้วมาเรียนหลังจากเสร็จสิ้นเวลาทำงาน
 - 2.2 ศูนย์อบรมศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสำหรับผู้ใหญ่และศูนย์อบรมศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสำหรับเด็กหรือตาดิกา
 - 2.3 ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
 - 2.4 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

2.5 ศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานตามบ้านของปราชญ์อัลกุรอาน และศูนย์ท่องจำ

อัลกุรอาน

จากการจำแนกประเภทของการศึกษา จะเห็นได้ว่าการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดการศึกษาทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ มาตั้งแต่อดีต เพียงแต่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ กล่าวคือ เน้นให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านศาสนาตั้งแต่เด็กเล็ก จึงทำให้ภาครัฐได้นำหลักศาสนาที่เรียกว่า หลักสุตรอิสลามศึกษาเข้าบรรจุเพิ่มเติมจากหลักสูตรสามัญในโรงเรียนของรัฐ เด็กมุสลิมส่วนใหญ่เมื่อจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จะเข้าเรียนศาสนาและสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในขณะที่นักเรียนไทยพุทธจะเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐ เมื่อนักเรียนมุสลิมจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว นักเรียนส่วนหนึ่งจะไปศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศหรือต่างประเทศ อีกส่วนหนึ่งไปศึกษาต่อวิทยาลัยชุมชนหรืออาชีวศึกษา สำหรับผู้ที่ต้องการมีความรู้ด้านศาสนาเพิ่มขึ้นก็จะเรียนในสถาบันเดิมหรือต่างสถาบันในระดับชั้น 10 เพื่อนำประกาศนียบัตรชั้น 10 ดังกล่าวไปต่อด้านศาสนาที่ประเทศในตะวันออกกลาง มาเลเซีย และอินโดนีเซีย แต่มีบางส่วนที่เรียนต่อในสถาบันปอเนาะเพื่อศึกษาหลักคำสอนของศาสนาอิสลามไม่ไช่เรียนเพื่อรับปริญญา หรือศึกษาต่อในระบบโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่ผู้ปกครองนำมาฝากไว้กับโต๊ะครู และต้องอยู่ในบ้านที่เป็นกระท่อม หรือปอเนาะ ซึ่งจะตั้งอยู่ในบริเวณบ้านของโต๊ะครู หรือบ้านที่โต๊ะครูกำหนดให้อยู่ ผู้เรียนจะต้องหาอาหารและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง การเรียนการสอนจะแยกกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด การแต่งกายถูกต้องมิดชิดตามหลักศาสนา นักเรียนที่มาเรียนในปอเนาะจะมีทั้งที่จบชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และมหาวิทยาลัย บางคนเรียนหลักสูตรปอเนาะในเวลากลางคืนและหลังรุ่งสาง ส่วนกลางวันถ้าเป็นเด็กก็จะไปโรงเรียนที่เรียนตามปกติหากเป็นผู้ใหญ่ก็จะไปทำงาน

การจัดการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหา ดังนี้

1. ผู้ปกครองยังไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเล่าเรียนเหมือนจังหวัดอื่นๆ แต่ให้เรียนในด้านศาสนาโดยเข้าเรียนในโรงเรียนปอเนาะ เพราะสังคมยอมรับและยกย่องผู้สำเร็จการเล่าเรียนทางศาสนามาก
2. มีเด็กขาดเรียน เพราะผู้ปกครองยากจนต้องอพยพจากถิ่นที่อยู่ ไปประกอบอาชีพชั่วคราวในต่างถิ่นอยู่เสมอ
3. เด็กจะพูดภาษาไทยเฉพาะในห้องเรียน เมื่อกลับบ้านก็พูดภาษาท้องถิ่น
4. ประเพณีของท้องถิ่นสนับสนุนให้เด็กแต่งงานเร็วเกินไป

5. จำนวนครูมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความจำเป็นต้องเปิดสอนเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้หัดพูดภาษาไทยก่อน 1 ปี จึงจำเป็นต้องใช้ครูเพิ่มกว่าปกติ ช่วงที่รัฐบาลมีนโยบายอนุญาตให้ครูขอย้ายออกจากพื้นที่ มีผู้แสดงความจำนงขอย้ายออกจำนวนมาก ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนครู แม้รัฐเปิดให้มีการจ้างครูอัตราจ้าง และส่งผลไปถึงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามด้วย เนื่องจากครูส่วนหนึ่งลาออกไปสมัครทำงานในโรงเรียนของรัฐ

ไข่มุก อุทยาลิ (2552 : 58) ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาของรัฐในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ไว้ว่า รัฐควรมีนโยบายการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นที่มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาโดยการส่งเสริมการบูรณาการทางสังคมวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทุกระดับ มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อบูรณาการทางสังคมวัฒนธรรมให้เกิดการศึกษาที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ทางสังคมวัฒนธรรมของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของท้องถิ่น มีการสำรวจความพร้อมของท้องถิ่นและทิศทางการจัดการศึกษาในนโยบายภาครัฐด้านการจัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของคนท้องถิ่นและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ส่งเสริมการศึกษาที่หล่อหลอมสำนึกแนวทางการสร้างสันติสุขในสังคมอย่างยั่งยืนโดยอาศัยกระบวนการศึกษาวิจัยเป็นพื้นฐานการพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาจากการศึกษาเปรียบเทียบกับจัดการศึกษาในต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น การแก้ไขปัญหาการศึกษาดำเนินการได้ ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยองค์กรจะต้องมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการจัดการศึกษา
2. กระทรวงศึกษาธิการควรกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น หรือชุมชนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง
3. การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนเฉพาะวิชาศาสนาอิสลามได้เรียนวิชาอาชีพร่วมไปด้วย เพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพเมื่อเรียนวิชาศาสนา
4. การส่งเสริมให้การศึกษาแก่กลุ่มอาชีพต่างๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้ประกอบอาชีพด้วยหลักวิชาการที่ทันสมัย การศึกษาตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมโดยหน่วยงานต่างๆ จะต้องประสานความร่วมมืออย่างจริงจัง
5. การจัดฝึกวิชาชีพพระยะสั้นให้กับเยาวชนไทยมุสลิม โดยเน้นทักษะฝีมือแรงงานและการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษามลายูอักษรยาวี รวมทั้งภาษาอาหรับ แล้วจัดส่งแรงงานเหล่านี้ไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง โดยประสานความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศนั้นๆ

6. ควรเปิดสอนวิชาชีพพระคัมภีร์เพื่อผลิตกำลังคนด้านการอาชีพรองรับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ

7. มีการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา

8. ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบในการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพมาตรฐานเท่ากับท้องถิ่นหรือภูมิภาคอื่น ๆ

9. ควรจัดให้มีโครงการจัดการศึกษาในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนในหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การพัฒนาอาชีพ การมีงานทำ การรู้จักฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านสารเสพติด

10. ควรจัดให้มีโครงการคุ้มครองสวัสดิภาพครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อจะได้ช่วยคุ้มครองสวัสดิภาพ ความปลอดภัยในโรงเรียน ชีวิต และครอบครัวของผู้ประกอบอาชีพครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการจัดระบบการประสานงานคุ้มครองสวัสดิการครู ระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลด้วย

11. กระทรวงศึกษาธิการควรจะได้มีการสำรวจความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้รับสวัสดิการที่จำเป็น

อำนาจ บุญประเสริฐ (2547 : ออนไลน์) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เร่งด่วนและในระยะยาว โดยการจัดรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ดังนี้

1. เสนอนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาที่บูรณาการการศึกษา กับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

2. ศึกษาวิจัยและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา

3. เสนอแนะและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การให้สิทธิประโยชน์พิเศษ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพสังคม และวัฒนธรรม

4. เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา

5. กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานการศึกษาทั้งภายในและนอก ศธ. ให้เป็นไปตามนโยบายและแผน และรายงานผล รวมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

6. ประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

7. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานหรือบุคคลใดเพื่อกระทำการใด ๆ อันเป็น อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

8. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ปลัด ศธฐ. เลขาธิการ ศกส. เลขาธิการ กพฐ. เลขาธิการ กอ. เลขาธิการ กอศ. รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาประชาชนต้องการให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยอิสลามยะลา และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ,2548 : 24-25)

1. ให้สิทธิพิเศษในการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
2. ให้ทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
3. ให้ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ปราศจากดอกเบี้ย
4. จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น
5. จัดหลักสูตรพิเศษสอนภาษาไทยให้คนในพื้นที่
6. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
7. เพิ่มจำนวนสถาบันอุดมศึกษา
8. เปิดสาขาของมหาวิทยาลัย (วิทยาเขต)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ ดังนี้

โสมาตรม์ อมรภูมิพงศ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลมากไปหาน้อย ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความคาดหวังของบัณฑิต สัมพันธภาพระหว่างบัณฑิตกับเพื่อน อาชีพของผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิตเท่ากับ 0.792 และปัจจัยเหล่านี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิตได้ถึงร้อยละ 62.8

จันทร์เจ้า สุกรรุ่งเจริญ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความจำเป็นในการประกอบอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านความมุ่งหวังของตนเอง ด้านอาคารสถานที่ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพของนักศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พรพรรณ เศรษฐธรรม (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาสายสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง หลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่คือ สายวิทย์-คณิต รองลงมาคือ สายศิลป์-ภาษา เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.00 รองลงมาคือ 3.01 - 3.50 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา อาชีพของบิดามารดามีอาชีพเกษตรกร รายได้รวมของบิดามารดาต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมาอยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน จำนวนพี่น้องในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวน 2 คน สภาพทั่วไปของการตัดสินใจศึกษาต่อส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อแบบเต็มเวลา (ภาคปกติ) ระดับปริญญาตรี สาขาที่เลือกศึกษาต่อ คือ สาขาวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ รองลงมาคือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ ส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เลือกส่วนใหญ่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เหตุผลรองลงมาคือ ผู้ปกครองสนับสนุน จบแล้วหางานทำง่าย และโอกาสได้รับค่าจ้างสูง ตามลำดับ ผลจากการวิเคราะห์ระดับความสำคัญอยู่ในระดับความสำคัญมาก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษา พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบันในระดับความสำคัญมาก

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า เพศและหลักสูตรที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เลือกศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เหตุผลที่ว่า ผู้ปกครองสนับสนุน จบแล้วหางานทำง่าย และจบแล้วมีโอกาสได้รับค่าจ้างสูง มีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เลือกศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเหตุผลที่ว่า อยู่ใกล้บ้าน และค่าใช้จ่ายต่ำ มีความสัมพันธ์กับการเลือกสถาบันการศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เจตนา สุขอนเนก (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาชั้นปีที่ 11 ในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ (กรณีศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง รวมทั้งสิ้น 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.6 โดยเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่เขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 49.7 และร้อยละ 50.3 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายในการศึกษาจากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 70.2 จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ให้ลำดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ความหลากหลายของหลักสูตร ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเดินทางสะดวก ชื่อเสียงโดยรวมของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับในสังคม และอาจารย์ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาเป็นอย่างดี ตามลำดับ การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับปัจจัยส่วนประสมการตลาด พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ โดยนักศึกษาหญิงจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนทันสมัยมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดจะให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมการตลาดมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการจัดจำหน่ายโดยรวม มีศูนย์รับสมัครของมหาวิทยาลัยโดยตรงอยู่หลายที่ สามารถหาข้อมูลและสมัครได้ทางอินเทอร์เน็ต และมหาวิทยาลัยส่งอาจารย์ไปปรับสมัครถึงโรงเรียน

สนธิ หุทธิรชวาสิน และไพบุลย์ เกียรติโกมล (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ในโรงเรียนเอกชน

ประเภทอาชีวศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปีการศึกษา 2551 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จำนวน 1,220 คน จากโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 แห่ง ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเรียงลำดับตามความคิดเห็นจากมากไปหาน้อยประกอบด้วย 1) ด้านความคาดหวังในอนาคต 2) ด้านกฎระเบียบของโรงเรียน 3) ด้านทัศนคติต่อสาขาวิชา 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการให้บริการของโรงเรียน 6) ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน 7) ด้านวิชาการและสิ่งอำนวยความสะดวก 8) ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ทั่วไป 9) ด้านทุนการศึกษา และ 10) ด้านการชักจูงของบุคคลและกลยุทธ์การตลาดทางตรง

มะแอน ราโอบ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จ.ปัตตานี 35 คน ผู้ปกครองจำนวน 6 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 2 คน ครูประจำชั้นจำนวน 2 คน ครูแนะแนวจำนวน 2 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 2 คน และผู้นำศาสนาจำนวน 1 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกต่อกลุ่มผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยคาดหวังว่าจะศึกษาต่อด้านสามัญและศาสนาตามความถนัด จุดมุ่งหมายของการศึกษาต่อเพราะว่าต้องการจะมีหน้าที่การงานและอาชีพที่มั่นคงได้ในอนาคต รวมทั้งคาดหวังที่จะประกอบอาชีพในอนาคตตามสาขาที่เลือกศึกษา ผู้ปกครองให้บุตรตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกอาชีพ สำหรับนักเรียนที่คาดหวังว่าจะไม่ศึกษาต่อจะออกมาทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวก่อน ถ้ามีโอกาสก็จะศึกษาต่อ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เกิดจาก 5 ปัจจัยคือ ปัจจัยที่หนึ่งด้านผู้เรียน เกิดจากการได้รับรู้ข่าวสารที่หลากหลาย และได้รับแรงจูงใจจากครอบครัว ปัจจัยที่สองด้านครอบครัว เกิดจากการพักอาศัยอยู่กับครอบครัว ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษา และมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน ปัจจัยที่สามด้านเศรษฐกิจ เกิดจากอาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง ปัจจัยที่สี่ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดจากค่านิยมของบุคคลในชุมชน การมีส่วนร่วมของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสื่อ และพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ และปัจจัยสุดท้ายด้านโรงเรียน เกิดจากจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ความสนใจกิจกรรม วิธีการแนะแนว การบริการแนะแนว การให้คำปรึกษาของครูประจำชั้น ความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน นโยบาย

ทางการศึกษาของโรงเรียน การมุ่งเน้นให้ศึกษาต่อทั้งศาสนาและสามัญ ทุนการศึกษา การติดตาม
 ผลนักเรียน และการเก็บข้อมูลทางสถิตินักเรียนที่ศึกษาต่อ

กุสุมา ปักปันเพชร (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับ
 ปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น
 นักเรียนผู้ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปี
 การศึกษา 2551 โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง จังหวัด
 นครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง
 จำนวน 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับ
 ปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ด้านสถาบันนักเรียนให้ความสำคัญเป็น
 อันดับแรกในเรื่อง ความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ การที่
 มหาวิทยาลัยมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ สภาพบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี
 หอพักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายและปลอดภัย ด้านวิชาการอันดับแรก ได้แก่ ความเป็น
 มหาวิทยาลัยที่มีศูนย์การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ทันสมัย เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
 ศูนย์ภาษา รองลงมาคือ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้
 ความสามารถและมีชื่อเสียง มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน ทันสมัย สามารถให้บริการได้เต็มรูปแบบ
 ด้านสวัสดิการนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ การมี
 หน่วยงานให้บริการคำปรึกษาแนวทางการเรียนและการดำเนินชีวิต การให้บริการด้านการ
 รักษาพยาบาล มีทุนทำงานสำหรับนักศึกษาเพื่อหารายได้เสริมขณะเรียน ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่
 ค่าลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตร รองลงมาคือ ค่าธรรมเนียมพิเศษอื่น ๆ ค่าครองชีพในแต่ละ
 เดือน และให้ผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียน ด้านสังคมนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่อง
 ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เพื่อเป็นเกียรติและสร้างชื่อเสียง
 ให้แก่ครอบครัวและวงศ์ตระกูล สังคมให้การยอมรับในตัวบัณฑิต เป็นมหาวิทยาลัยที่สังคม
 ยอมรับและยกย่อง ด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อที่นักเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ สื่อ
 อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น จดหมายข่าว วารสาร ไปสเตอร์ กิจกรรมการตีเพื่อ
 เตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย และงานกิจกรรมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตตรัง พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.00 มีความสนใจ และให้
 ความสำคัญกับการติดตามข่าวสารของมหาวิทยาลัยจากอินเทอร์เน็ต ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัว
 ประกอบอาชีพทางการเกษตรจะมีความคาดหวังถึงความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพทั้งในปัจจุบัน

และอนาคต ครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จะให้ความสำคัญกับการที่มหาวิทยาลัยการมีศูนย์การเรียนรู้ เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ศูนย์ภาษา เป็นต้น

อรณาย บุนนาค (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จาก มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 4 มหาวิทยาลัย จำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดา และภูมิฐานะเดิมของนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชูเกียรติ ผุดพรหมราช (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาสถิติวิเคราะห์การตัดสินใจเรียนต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตกรุงเทพมหานครที่กำลังจะเรียนต่อระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 430 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า อายุ แผนการเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้และรายจ่ายของบิดามารดา ความสนใจในวิชาชีพ อิทธิพลจากครอบครัว หลักสูตรการเรียนและการสอน การบริการและสนับสนุน บุคลากรของมหาวิทยาลัย สื่อและเทคโนโลยีทางการเรียน ค่าเล่าเรียน เกณฑ์การรับนักศึกษา ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และสวัสดิการบริการของมหาวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

กนกพร ชัยประสิทธิ์(2550:บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยความต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรนานาชาติชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล 7 แห่ง จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเรียนจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์คิดเป็นร้อยละ 36.5 และการเปิดมหาวิทยาลัยให้เข้าไปชมเป็นวิธีที่ควรใช้ในการรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนคิดเป็นร้อยละ 36.5 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรนานาชาติ คือ บิดามารดา และการตัดสินใจด้วยตนเองกับการตัดสินใจของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรนานาชาติ คือ ข้อมูลที่ได้รับจากอาจารย์ฝ่ายแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ รุ่นพี่ที่เรียนจบไปแล้วมาให้คำแนะนำ และข้อมูลจากเว็บไซต์ของสถาบันในสาขาวิชาต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนอย่างมาก

เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า เพศ รายได้ ภาพลักษณ์ของวิทยาลัย หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน และการบริหารจัดการของวิทยาลัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

จุฑามาศ ดันติรัตนโอภาส (2548 : 43) ศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านความถนัด ด้านความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ และด้านทัศนคติ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความคาดหวังของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน อิทธิพลของสื่อ ตลาดแรงงาน ทัศนคติภายนอก และค่านิยม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

สิทธิพันธ์ ชยขอดยิ่ง (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษาจำนวน 423 คน ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ภูมิหลังของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษาทุกตัวมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อายุมีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.609 สำหรับประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพสมรสของนิสิต ระยะทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง จำนวนบุตรของผู้ปกครอง และเพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับค่อนข้างต่ำโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.394 0.357 0.353 0.331 และ 0.218 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษา เมื่อพิจารณาตามฟังก์ชันการจำแนกกลุ่มพหุ 3 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 จำแนกนิสิตเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ 2) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจ

เลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏ ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรกคือ ปัจจัยด้านคุณภาพของมหาวิทยาลัย ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย และด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด สำหรับฟังก์ชันที่ 2 จำแนกนิสิตเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย และด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด และฟังก์ชันที่ 3 จำแนกนิสิตเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) กลุ่มนิสิตที่ตัดสินใจเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยราชภัฏ ปัจจัยที่สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด 3 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านความสามารถส่วนบุคคล ด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย โดยปัจจัยด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย สามารถทำนายการตัดสินใจได้น้อยที่สุด

3. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษาที่ตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยต่างกัน เมื่อพิจารณาจาก 3 ฟังก์ชัน พบว่า ฟังก์ชันที่ 1 ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ คือ ปัจจัยด้านคุณภาพของมหาวิทยาลัย และด้านระบบการคัดเลือกนิสิต ฟังก์ชันที่ 2 ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มได้คือ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย และด้านภูมิหลังของนิสิต สำหรับฟังก์ชันที่ 3 ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ คือ ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และด้านความสามารถส่วนบุคคล โดยสามารถจำแนกกลุ่มของนิสิตปริญญาโทบัณฑิตทางการศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 45.20

ภาวรินทร์ สุระชะวงค์ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวราวม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ แผนการเรียนและคะแนนเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

ที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ รายได้ของผู้ปกครอง รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน จำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ในทุกระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและทัศนคติกับความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 ที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 16,883 คน โดยมีจำนวนนักเรียนจำนวน 4,221 คน ศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาล และจำนวน 12,662 คน ศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2554)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จากโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสุ่มแบบง่าย ดังนี้ ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนจากจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 5 โรงเรียน ขั้นที่ 2 สุ่มนักเรียนของแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้จากขั้นที่ 1 จำนวน 1,735 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 40) ดังตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด/โรงเรียน	อำเภอ	สังกัด	จำนวน ประชากร	จำนวนตัวอย่าง
ยะลา				
คณะราษฎรบำรุง	เมือง	รัฐบาล	400	196
เบตง “วีระราษฎร์ประสาน”	เบตง	รัฐบาล	231	144
ธรรมวิทยามูลนิธิ	เมือง	เอกชน	779	257
กัมภีร์วิทยา	บันนังสตา	เอกชน	17	16
คารุลสุตาห์วิทยา	รามัน	เอกชน	106	84
ปัตตานี				
โพธิ์คีรีราชศึกษา	โคกโพธิ์	รัฐบาล	102	81
สายบุรี “แจ้งประชาคาร”	สายบุรี	รัฐบาล	77	64
มูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	หนองจิก	เอกชน	122	93
ส่งเสริมศาสน์วิทยา	ยะหริ่ง	เอกชน	117	90
พัฒนาอิสลาม	เมือง	เอกชน	95	76
นราธิวาส				
สวนพระยาวิทยา	จะแนะ	รัฐบาล	96	81
มัธยมสุไหงปาดี	สุไหงปาดี	รัฐบาล	106	84
ตากใบ	ตากใบ	รัฐบาล	126	95
รอมานีเย (มูลนิธิ)	แว้ง	เอกชน	211	136
อัสตริกียะห์อิสลามียะห์	เมือง	เอกชน	623	238
รวม			3,208	1,735

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งมี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ
แบบสอบถามมีลักษณะแบบ check list และเติมข้อความ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย
แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert โดยกำหนดน้ำหนักไว้ดังนี้

5 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับมาก

3 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับน้อย

1 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามประกอบด้วยจำนวนข้อสอบถามจำนวน 23 ข้อ ดังนี้

- ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 4 ข้อ
- ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน 6 ข้อ
- ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 4 ข้อ
- ปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน 2 ข้อ
- ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย 4 ข้อ
- ปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ข้อ

3. ผู้วิจัยหาความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ

4. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนจากโรงเรียนที่ไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.92

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,735 คน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,624 คน คิดเป็นร้อยละ 93.60 ดังตาราง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถาม

จังหวัด	โรงเรียน	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละของผู้ตอบ แบบสอบถาม
ยะลา	คณะราษฎรบำรุง	196	164	83.67
	เบตง “วีระราษฎร์ประสาน”	144	131	90.97
	ธรรมวิทยามูลนิธิ	257	234	91.05
	คัมภีร์วิทยา	16	16	100.00
	คารุลสุดาห์วิทยา	84	84	100.00
ปัตตานี	โพธิ์คีรีราชศึกษา	81	81	100.00
	สายบุรี “แจ้งประชาคาร”	64	64	100.00
	มูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	93	87	93.55
	ส่งเสริมศาสน์วิทยา	90	88	97.78
	พัฒนาอิสลาม	76	76	100.00
นราธิวาส	สวนพระยาวิทยา	77	75	97.40
	มัธยมสุไหงปาดี	84	81	96.43
	ตากใบ	95	91	95.79
	รอมานีเย (มูลนิธิ)	136	129	94.85
	อัครกียะห์อิสลามียะห์	238	223	93.69
รวม		1,735	1,624	93.60

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ของข้อมูลดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ศาสนา แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม และ รายได้ของครอบครัว

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ ได้แก่ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาขาวิชาที่สนใจ ศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่าเล่าเรียนและ แหล่งทุน ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ด้านบริบทของพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 103)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบแบบเน้นองค์ประกอบหลักเพื่อลดจำนวนตัวแปรให้เหลือบางตัวที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าความแปรปรวนร่วมกันสูง

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลและปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi – Square) และอีตา (Eta)

4. วิเคราะห์หาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 จากโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสอนเอกชนสอนศาสนา ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,624 คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์
df	หมายถึง	องศาอิสระ
Eta	หมายถึง	ค่าสถิติอีต้า
$\hat{W}$	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่สนใจ
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทำนายของสมการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
SE	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
Wald	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ B
Exp(B)	หมายถึง	ค่า odds ratio ของตัวแปรอิสระ

Sex	หมายถึง	เพศ
Reli	หมายถึง	ศาสนา
Programs	หมายถึง	แผนการเรียน
Grade	หมายถึง	เกรดเฉลี่ยสะสม
Income	หมายถึง	รายได้
Fact1_1	หมายถึง	ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
Fact1_2	หมายถึง	ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน
Fact1_3	หมายถึง	ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
Fact1_4	หมายถึง	ปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน
Fact1_5	หมายถึง	ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย
Fact1_6	หมายถึง	ปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล และการเลือกมหาวิทยาลัย ที่ต้องการศึกษาต่อ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	416	25.62
หญิง	1,208	74.38
ศาสนา		
พุทธ	299	18.41
อิสลาม	1,321	81.34
คริสต์	4	0.25
แผนการเรียน		
วิทย์ – คณิต	1,017	62.62
ศิลป์ – ภาษา	237	14.60
ศิลป์ – คำนวณ	357	21.98
ไทย – สังคม	13	0.80
เกรดเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00	92	5.67
2.01 – 2.50	475	29.25
2.51 – 3.00	522	32.14
3.01 – 3.50	363	22.35
3.51 – 4.00	172	10.59
รายได้ของครอบครัว		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	642	39.53
10,001 – 20,000 บาท	623	38.36
20,001 – 30,000 บาท	168	10.35
30,001 – 40,000 บาท	88	5.42
40,001 – 50,000 บาท	40	2.46
มากกว่า 50,000 บาท	63	3.88

จากตาราง ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 74.38 นับถืออิสลามคิดเป็นร้อยละ 81.34 ศึกษาแผนการเรียนวิทย์ – คณิตคิดเป็นร้อยละ 62.62 เกรดเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01 – 2.50 คิดเป็นร้อยละ 29.25 รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมามีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.36

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
เกี่ยวกับการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ จำแนกตามพื้นที่ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

พื้นที่ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	688	42.36
มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	936	57.64
รวม	1,624	100.00

จากตาราง นักเรียนเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
จำนวน 688 คน คิดเป็นร้อยละ 42.36 และเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้จำนวน 936 คน คิดเป็นร้อยละ 57.64

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ จำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้		
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	244	15.02
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา	44	2.71
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	324	19.95
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	76	4.68
นอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้		
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	321	19.77
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	3	0.19
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	21	1.29
มหาวิทยาลัยทักษิณ	71	4.37
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	67	4.13
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	22	1.35
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	25	1.54
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	22	1.35
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	18	1.11
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	39	2.40
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	5	0.31
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25	1.54
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	46	2.83
มหาวิทยาลัยศิลปากร	12	0.74
มหาวิทยาลัยมหิดล	25	1.54
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	62	3.82
มหาวิทยาลัยหัวเฉียว	4	0.25
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	1	0.06
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	15	0.92
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	10	0.62
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	4	0.25
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	3	0.19
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	2	0.12
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	1	0.06

ตารางที่ 5 (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยสุรนารี	1	0.06
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	1	0.06
มหาวิทยาลัยบูรพา	3	0.19
มหาวิทยาลัยพายัพ	1	0.06
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	18	1.11
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	3	0.19
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	15	0.92
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	11	0.68
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	2	0.12
มหาวิทยาลัยสยาม	1	0.06
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	1	0.06
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณบุรี	2	0.12
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	11	0.68
มหาวิทยาลัยRBAC	9	0.55
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	2	0.12
มหาวิทยาลัยรังสิต	16	0.99
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	4	0.25
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	8	0.49
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	1	0.06
มหาวิทยาลัยปทุมธานี	1	0.06
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	1	0.06
รวม	1,624	100.00

จากตาราง พบว่า โดยภาพรวมมหาวิทยาลัยที่นักเรียนเลือกศึกษามาก 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19.77 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 19.95 และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คิดเป็นร้อยละ 15.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อ

สาขาวิชา	มหาวิทยาลัยในพื้นที่		มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชีววิทยา	15	2.18	15	1.60	30	1.85
จุลชีววิทยา	7	1.02	4	0.43	11	0.68
เคมี	2	0.29	10	1.07	12	0.74
ฟิสิกส์	10	1.45	10	1.07	20	1.23
วิทยาศาสตร์	30	4.36	31	3.31	61	3.76
คณิตศาสตร์	63	9.16	53	5.66	116	7.14
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	4	0.58	0	0.00	4	0.25
วิทยาศาสตร์การอาหาร	14	2.03	6	0.64	20	1.23
แพทยศาสตร์	21	3.05	42	4.49	63	3.88
ทันตแพทย์	0	0.00	10	1.07	10	0.62
เทคนิคการแพทย์	0	0.00	24	2.56	24	1.48
พยาบาลศาสตร์	40	5.81	96	10.26	136	8.37
เภสัชศาสตร์	5	0.73	56	5.98	61	3.76
สาธารณสุข	0	0.00	35	3.74	35	2.15
สุศึกษา	10	1.45	0	0.00	10	0.62
เกษตร	10	1.45	1	0.11	11	0.68
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	10	1.45	10	1.07	20	1.23
มัลติมีเดีย	4	0.58	1	0.11	5	0.31
วิทยาการคอมพิวเตอร์	34	4.94	17	1.82	51	3.14
บัญชี	16	2.33	45	4.81	61	3.76
การตลาด	7	1.02	10	1.07	17	1.05
การจัดการ	2	0.29	21	2.24	23	1.42
บริหารธุรกิจ	3	0.44	22	2.35	25	1.54
นิเทศศาสตร์	5	0.73	23	2.46	28	1.72
ออกแบบนวัตกรรม	7	1.02	1	0.11	8	0.49
สถาปัตยกรรม	4	0.58	12	1.28	16	0.98
สถาปนิก	25	3.64	1	0.11	26	1.60
ออกแบบศิลป์	5	0.72	15	1.60	20	1.23
ศิลปะ	10	1.45	14	1.50	24	1.48
ดนตรีสากล	9	1.31	0	0.00	9	0.55

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาขาวิชา	มหาวิทยาลัยในพื้นที่		มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่		รวม15	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดนตรีสากล	9	1.31	0	0.00	9	0.55
ปฐมวัย	25	3.64	18	1.92	43	2.65
จิตวิทยา	12	1.74	8	0.85	20	1.23
อิสลามศึกษา	10	1.45	2	0.21	12	0.74
ภาษาอาหรับ	21	3.05	5	0.53	26	1.60
ภาษาอังกฤษ	82	11.92	100	10.68	182	11.21
ภาษาไทย	50	7.27	28	2.99	78	4.80
อักษรศาสตร์	10	1.45	7	0.75	17	1.05
วิศวกรรม	7	1.02	41	4.38	48	2.95
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	1	0.15	45	4.81	46	2.83
รัฐศาสตร์	31	4.51	24	2.56	55	3.39
นิติศาสตร์	20	2.91	57	6.09	77	4.74
สังคมศึกษา	38	5.52	16	1.71	54	3.32
รวม	688	100.00	936	100.00	1,624	100.00

จากตาราง โดยภาพรวมสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเลือกศึกษาต่อมากมี 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21 พยาบาลศาสตร์ 136 คน คิดเป็นร้อยละ 8.37 และคณิตศาสตร์ 116 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ พบว่าสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 82 คน คิดเป็นร้อยละ 11.92 คณิตศาสตร์ 63 คน คิดเป็นร้อยละ 9.16 ภาษาไทย 50 คน คิดเป็นร้อยละ 7.27 ส่วนสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อมาก 2 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 10.68 และพยาบาลศาสตร์ 96 คนคิดเป็นร้อยละ 10.26 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความต้องการของบุคคลในครอบครัว	3.52	0.92	มาก
2. คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว	3.54	0.89	มาก
3. คำแนะนำจากรุ่นพี่ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย	3.49	0.85	ปานกลาง
4. คำแนะนำของเพื่อน	3.14	0.80	ปานกลาง
รวม	3.42	0.88	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 รายการ ได้แก่ คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว ($\bar{X} = 3.54$) ความต้องการของบุคคลในครอบครัว ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา	3.81	0.90	มาก
2. โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย	3.99	0.86	มาก
3. เกรดเฉลี่ยสะสม	3.56	0.82	มาก
4. การประกอบอาชีพในสาขาวิชาเมื่อสำเร็จการศึกษา	3.72	0.87	มาก
5. ความต้องการบุคลากรในสาขาวิชาชีพของตลาดแรงงาน	3.53	0.92	มาก
6. โอกาสที่จะได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา	3.64	0.92	มาก
รวม	3.71	0.89	มาก

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.99$) ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	3.67	0.86	มาก
2. หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.96	0.82	มาก
3. ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน	3.80	0.85	มาก
4. จำนวนการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย	3.70	0.92	มาก
รวม	3.78	0.87	มาก

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 3.96$) ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	3.74	0.93	มาก
2. ทุนการศึกษา	3.60	1.02	มาก
รวม	3.67	0.98	มาก

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ($\bar{X} = 3.74$) และทุนการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากหนังสือพิมพ์	3.16	1.02	ปานกลาง
2. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์	3.74	0.92	มาก
3. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากโปสเตอร์หรือแผ่นพับ	3.41	0.94	ปานกลาง
4. ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากการแนะนำหลักสูตรของศิษย์เก่า	3.32	0.96	ปานกลาง
รวม	3.40	0.98	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมากเพียง 1 รายการ คือ ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์ ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนปัจจัยที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่	3.20	0.95	ปานกลาง
2. มหาวิทยาลัยมีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา	3.78	0.95	มาก
3. ชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย	3.52	0.94	มาก
รวม	3.50	0.98	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 รายการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ($\bar{X} = 3.78$) และชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ มีเพียง 1 รายการที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.20$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.42	0.91	ปานกลาง
2. ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน	3.71	0.89	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.78	0.87	มาก
4. ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน	3.67	0.98	มาก
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย	3.40	0.98	ปานกลาง
6. ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	3.50	0.98	ปานกลาง
รวม	3.58	0.94	มาก

จากตาราง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.78$) ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ($\bar{X} = 3.71$) และด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัย

ตารางที่ 14 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
ความต้องการของบุคคลในครอบครัว	.645
คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว	.709
คำแนะนำจากรุ่นพี่ที่ไปศึกษาในมหาวิทยาลัยมีผลต่อการตัดสินใจ	.759
คำแนะนำของเพื่อนมีผลต่อการตัดสินใจ	.743

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องสูงทุกตัวแปร

ตารางที่ 15 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา	.455
โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย	.707
เกรดเฉลี่ยสะสม	.692
การประกอบอาชีพในสาขาวิชาเมื่อสำเร็จการศึกษา	.763
ความต้องการบุคลากรในสาขาวิชาชีพของตลาดแรงงาน	.706
โอกาสที่จะได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา	.760

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียนสูงทุกตัวแปร

ตารางที่ 16 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	.672
หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม	.794
ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน	.777
จำนวนการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย	.698

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสูงทุกตัวแปร

ตารางที่ 17 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	.850
ทุนการศึกษา	.850

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุนสูงทุกตัวแปร

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตารางที่ 18 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากหนังสือพิมพ์	.765
ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์	.427
ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากโปสเตอร์หรือแผ่นพับ	.851
ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากการแนะนำหลักสูตรของศิษย์เก่า	.631

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยสูงทุกตัวแปร

ตารางที่ 19 ค่าน้ำหนักของตัวแปรของปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย
สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่	.388
มหาวิทยาลัยที่มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา	.849
ชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย	.836

จากตาราง พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าน้ำหนักของปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่สูงทุกตัวแปร

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียน

มหาวิทยาลัย	เพศ			χ^2	Sig.
	ชาย	หญิง	รวม		
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	185	503	688	1.016	.313
นอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	231	705	936		
รวม	416	1,208	1,624		

จากตาราง พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียน

มหาวิทยาลัย	ศาสนา				χ^2	Sig.
	พุทธ	อิสลาม	คริสต์	รวม		
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	38	650	0	688	135.950	.000
นอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	261	671	4	936		
รวม	299	1,321	4	1,624		

จากตาราง พบว่าศาสนามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
ของนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย
ของนักเรียน

มหาวิทยาลัย	แผนการเรียน					χ^2	Sig.
	วิทย์-คณิต	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-คำนวณ	อื่นๆ	รวม		
ในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	426	127	134	1	688	22.129	.000
นอกพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	591	110	223	12	936		
รวม	1,017	237	357	13	1,624		

จากตาราง พบว่าแผนการเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาใน
มหาวิทยาลัยของนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมกับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย
ของนักเรียน

มหาวิทยาลัย	เกรดเฉลี่ยสะสม						χ^2	Sig.
	1.00-2.00	2.01-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00	รวม		
ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	38	211	234	149	56	688	22.129	.000
นอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	54	264	288	214	116	936		
รวม	92	475	522	363	172	1,624		

จากตาราง พบว่าเกรดเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียน

มหาวิทยาลัย	รายได้ของครอบครัว						χ^2	Sig.
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,001 บาท	30,001- 40,000 บาท	40,001- 50,000 บาท	รวม		
ในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	329	247	57	29	16	688	22.129	.000
นอกพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	313	376	111	59	24	936		
รวม	624	623	168	88	40	1,624		

จากตาราง พบว่ารายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย
ของนักเรียน

ปัจจัย	Eta
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	0.437
2. ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน	0.144
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	0.080
4. ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน	0.014
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย	0.081
6. ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	0.212

จากตาราง พบว่าปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($Eta = 0.437$) ส่วนด้านที่เหลือมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในระดับน้อยมาก

ตารางที่ 26 ลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่เป็นตัวแปรหุ่นและตัวแปรที่ได้มาจากการวิเคราะห์ปัจจัย

ปัจจัย			ความถี่	Parameter coding				
				(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
รายได้ของ	ต่ำกว่า 1,000 บาท (Income 1)	642	1	0	0	0	0	0
ครอบครัว	10,001 - 20,000 บาท (Income 2)	623	0	1	0	0	0	0
Income	20,001 - 30,000 บาท (Income 3)	168	0	0	1	0	0	0
	30,001 - 40,000 บาท (Income 4)	88	0	0	0	1	0	0
	40,001 - 50,000 บาท (Income 5)	40	0	0	0	0	0	1
	มากกว่า 50,000 บาท (Income 6)	63	0	0	0	0	0	0
เกรดเฉลี่ยสะสม grade	1.00 - 2.00 (grade 1)	92	1	0	0	0	0	0
	2.01 - 2.50 (grade 2)	475	0	1	0	0	0	0
	2.51 - 3.00 (grade 3)	522	0	0	1	0	0	0
	3.01 - 3.50 (grade 4)	363	0	0	0	0	1	0
	3.51 - 4.00 (grade 5)	172	0	0	0	0	0	0
แผนการเรียน Programs	วิทย์ – คณิต (Programs1)	1,017	1	0	0	0	0	0
	ศิลป์ – ภาษา (Programs2)	237	0	1	0	0	0	0
	ศิลป์ – คำนวณ (Programs3)	357	0	0	0	1	0	0
	ไทย – สังคม (Programs4)	4	0	0	0	0	0	0
ศาสนา Reli	พุทธ (Reli 1)	299	1	0	0	0	0	0
	อิสลาม (Reli 2)	1,321	0	1	0	0	0	0
	คริสต์ (Reli 3)	4	0	0	0	0	0	0
เพศ Sex	ชาย (Sex 1)	416	1	0	0	0	0	0
	หญิง (Sex 2)	1,208	0	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Fact1_1)			1,624	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน (Fact1_2)			1,624	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านสภาพลักษณะของมหาวิทยาลัย (Fact1_3)			1,624	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน (Fact1_4)			1,624	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย (Fact1_5)			1,624	0	0	0	0	0
ปัจจัยด้านบริบทของพื้นที่ (Fact1_6)			1,624	0	0	0	0	0

จากตาราง การดำเนินการหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยมีตัวแปรตาม 1 ตัวแปรคือ การเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าศึกษาต่อของนักเรียน โดยกำหนดให้การเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในพื้นที่เท่ากับ 1 และการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ เท่ากับ 0 สำหรับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์มีทั้งหมด 11 ตัวแปร ซึ่งเป็นตัวแปรหุ่น 5 ตัวแปร และตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัย 6 ตัวแปร

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตารางที่ 27 การจำแนกข้อมูลในการทำนาย

Observed		Predicted		Percentage Correct
		มหาวิทยาลัย		
		มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่	มหาวิทยาลัยในพื้นที่	
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยในพื้นที่	223	465	67.6
	มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่	749	187	80.0
Overall Percentage				74.8

a The cut value is .500

จากตาราง การตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการทำนายการเลือกมหาวิทยาลัยที่เข้าศึกษาของนักเรียน พบว่า การทำนายการเลือกมหาวิทยาลัยในพื้นที่ได้ถูกต้องร้อยละ 67.6 และการทำนายการเลือกมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ได้ถูกต้องร้อยละ 80 โดยรวมร้อยละของการทำนายถูกต้องเฉลี่ยเท่ากับ 74.8

ตารางที่ 28 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัจจัย	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
ศาสนา			39.720	2	.000	
Reli 1	18.969	219973.680	.000	1	.999	173111855.358
Reli 2	20.251	19973.680	.000	1	.999	623713503.976
แผนการเรียน			9.040	3	.029	
Programs 1	1.877	1.112	2.847	1	.092	6.534
Programs 2	2.172	1.120	3.760	1	.052	8.777
Programs 3	1.676	1.118	2.250	1	.134	5.346
รายได้ของครอบครัว			18.484	5	.000	
Income 1	1.201	.411	8.538	1	.003	3.323
Income 2	.837	.412	4.129	1	.042	2.309
Income 3	.761	.448	2.888	1	.089	2.141
Income 4	.465	.480	.938	1	.333	1.592
Income 5	.843	.564	2.236	1	.135	2.323
Fact1_1	1.213	.086	197.702	1	.000	3.362
Fact1_2	.501	.078	41.115	1	.000	.606
Fact1_3	.434	.078	30.616	1	.000	.648
Fact1_6	.411	.077	28.122	1	.000	1.508
constant	23.356	19973.680	.000	1	.999	.000

จากตาราง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ต่ำกว่า 10000บาท (Income 1) รายได้ 1000-20000 บาท (Income 2) ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Fact1_1) ปัจจัยเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน (Fact1_2) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (Fact1_3) และปัจจัยด้านบริบทพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Fact1_6) ดังนั้นสมการการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ คือ

$$\hat{W} = 1.201(\text{Income } 1) + 0.837(\text{Income } 2) + 1.213(\text{Fact1_1}) - 0.501(\text{Fact1_2}) - 0.434(\text{Fact1_3}) + 0.411(\text{Fact1_6})$$

บทที่ 5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกศึกษามหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,624 คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.92 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ อีต้า และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุป ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ

1.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 74.38 นับถืออิสลามคิดเป็นร้อยละ 81.34 ศึกษาแผนการเรียนวิทย์ – คณิตคิดเป็นร้อยละ 62.62 เกรดเฉลี่ยสะสมส่วนใหญ่อยูในช่วง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01 – 2.50 คิดเป็นร้อยละ 29.25 รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมามีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.36

1.2 นักเรียนเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 688 คน คิดเป็นร้อยละ 43.36 และเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 936 คน คิดเป็นร้อยละ 57.64

1.3 มหาวิทยาลัยที่นักเรียนเลือกศึกษามาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19.77 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 19.95 และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คิดเป็นร้อยละ 15.02 ตามลำดับ

1.4 โดยภาพรวมสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเลือกศึกษาต่อมากมี 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 182 คน คิดเป็นร้อยละ 11.21 พยาบาลศาสตร์ 136 คน คิดเป็นร้อยละ 8.37 และคณิตศาสตร์ 116 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ในพื้นที่ พบว่าสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเลือกศึกษาต่อมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 82 คน คิดเป็นร้อยละ 11.92 คณิตศาสตร์ 63 คน คิดเป็นร้อยละ 9.16 ภาษาไทย 50 คน คิดเป็นร้อยละ 7.27 ส่วนสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ที่นักเรียนต้องการเลือกศึกษาต่อมาก 2 ลำดับแรก ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 10.68 และพยาบาลศาสตร์ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในระดับมาก มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน และด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ตามลำดับ ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปรากฏผลแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ใน ระดับมาก 2 รายการ ได้แก่ คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว ($\bar{X} = 3.54$) ความต้องการของบุคคล ในครอบครัว ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ โอกาสที่จะ สำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.99$) ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

2.3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก มหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม ($\bar{X} = 3.96$) ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

2.4 ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ($\bar{X} = 3.74$) ทุนการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

2.5 ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเพียง 1 รายการ คือ ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์ ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนปัจจัยที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

2.6 ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก 2 รายการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ($\bar{X} = 3.78$) และชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ มีเพียง 1 รายการ ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.20$)

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัย

ปัจจัยแต่ละด้านมีค่าน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวแปรที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร กับปัจจัยด้านนั้น ๆ ในระดับสูง

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่ ศาสนา แผนการเรียน และรายได้ ส่วนปัจจัยด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับน้อยมาก ยกเว้นปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง ($Eta = 0.437$)

4.2 อำนาจการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ จากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมีค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท (Income 1) รายได้ 1,001 – 2,000 บาท (Income 2) บุคคลที่เกี่ยวข้อง (Fact1_1) เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน (Fact1_2) ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (Fact1_3) และบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ (Fact1_6) ที่สามารถทำนายโอกาสของการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 75.6 ดังนั้นสมการการทำนายโอกาสที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ คือ $\hat{W} = 1.201(\text{Income } 1) + 0.837(\text{Income } 2) + 1.213(\text{Fact1_1}) - 0.501(\text{Fact1_2}) - 0.434(\text{Fact1_3}) + 0.411(\text{Fact1_6})$

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า

1. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแยกประเด็นปัจจัยแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว และความต้องการของบุคคลในครอบครัว ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด คือ บิดามารดา อาจารย์แนะแนว และอาจารย์ผู้สอน นักเรียนจะเชื่อฟังบิดามารดามาก เนื่องจากบิดามารดาเป็นผู้ที่เลี้ยงดูและต้องการให้ลูกของตนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของเอนก ณะชัยวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) ว่า บุคคลที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อซึ่งมีความสำคัญในระดับมาก คือ บิดามารดา และสอดคล้องกับพิสมัย เพียรเจริญ (2551 : 39) ว่า บุคคลจะมีโอกาสได้รับการศึกษาหรือมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาสูงขึ้นมากน้อยเพียงใดนั้น องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ บิดามารดา เพราะว่าบิดามารดาจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อการส่งเสริมเลี้ยงดูบุตร และเป็นผู้ส่งเสริมให้เรียนต่อ หลายครอบครัวมักจะตั้งความคาดหวังหรือต้องการให้ลูกเรียนในสิ่งที่ผู้ปกครองเห็นว่าดี และสังคมไทยมีค่านิยมที่ปลูกฝังให้เด็กต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ หรือพ่อแม่ จึงน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนมากที่สุด นอกจากนี้โดยทั่วไปนักเรียนจะเชื่อฟังคำแนะนำของอาจารย์แนะแนว เนื่องจากอาจารย์แนะแนวเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ อาจารย์แนะแนวเป็นปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและรู้ถึงแนวทางที่จะใช้ความ สามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง นักเรียนสามารถใช้ตัดสินใจเลือกและวางแผนทางการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีเหตุผล

1.2 ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย และความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนด้วยเหตุผลส่วนตัวของตนเองนับเป็นปัจจัยสำคัญ ความต้องการเข้าศึกษาต่อด้วยเหตุผลเฉพาะของแต่ละบุคคลอาจเป็นด้วยความพอใจ ความต้องการเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทัดเทียมผู้อื่น และเมื่อได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วสิ่งที่ทุกคนต้องการและสร้างความกังวลใจให้กับผู้ที่กำลังศึกษา คือ ความสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับ สิทธิพันธ์ ชยขอดยิ่ง (2547 : 55) ว่า ระดับความยากในการสำเร็จการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ถ้ามหาวิทยาลัยต้องการให้มีผู้สนใจสมัครเรียนเพิ่มขึ้น ประเด็นที่มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญ คือ ควรมีการปรับหลักสูตรให้มีระดับความยากเนื้อหารายวิชาให้เหมาะสม กล่าวคือ ถ้าหลักสูตรมีเนื้อหาวิชาที่มีความยากเกินไป นิสิตก็อาจจะไม่เลือกเรียน หรือถ้าหลักสูตรมีเนื้อหาวิชาง่ายเกินไป นิสิตก็อาจจะเลือกเรียนเป็นจำนวนมาก เพราะคาดว่าสามารถสำเร็จการศึกษาได้เร็ว ผู้เรียนทุกคนมีความประสงค์ที่จะสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด องค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา คือ ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา ถ้าหากการเดินทางไปศึกษาไม่สะดวกแล้วก็จะเป็อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ทำให้ผู้เรียนไปไม่ทันเวลาเรียน มีความเหนื่อยล้า เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเดินทางไปศึกษา และการเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สอดคล้องกับพิศมัย เพียรเจริญ 2551 : 38) ว่า ปัจจัยที่จะส่งผลชักจูงให้บุคคลสนใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา นั้น ๆ คือ ความสะดวกในการเดินทาง การพิจารณาถึงมหาวิทยาลัยใกล้บ้านเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะถ้าได้เรียนในมหาวิทยาลัยใกล้บ้านก็จะลดค่าใช้จ่ายลงมาก เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร และอื่น ๆ

1.3 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง 2 รายการแรก ได้แก่ หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม และความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน ตามลำดับ การที่บุคคลใดตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยใดนั้น สืบเนื่องมาจากความสนใจที่เกิดจากความรูสึกหรือเกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา นั้นหมายถึงมหาวิทยาลัยนั้น ๆ มีภาพลักษณ์ที่ดี สิ่งที่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษา ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของสถาบัน หลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีหลักสูตรที่น่าสนใจ สอดคล้องกับรายงานวิจัยของอเนก ณะชัยวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) ว่า ปัจจัยในภายมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย คือ เปิดหลักสูตรการสอนหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการเข้าศึกษาในสถาบันนั้น สอดคล้อง กับข้อเสนอแนะของกุสุมา ปักปันเพชร (2551 : 51) มหาวิทยาลัยควรเปิดสอนในคณะวิชาที่หลากหลาย และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอยู่เสมอ

1.4 ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และทุนการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเรียน อุปกรณ์การเรียน และที่พัก การพิจารณาว่าจะสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยใดนั้นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจ คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษา และการสนับสนุนทางการเงิน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีทุนสำหรับใช้จ่ายในการศึกษา การให้ทุนการศึกษานับเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่ต้องการลดภาระค่าเล่าเรียนแก่ผู้ปกครองได้มีความหวังและมุ่งมั่นที่จะศึกษามากขึ้น ซึ่งอเนก ณะชัยวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า รายได้ของประชาชนลดลงส่งผลกระทบทำให้ผู้ที่เข้าศึกษาต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่าย รวมถึงสามารถกู้ยืมเงินในการศึกษาได้ นโยบายเรื่องเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาลเป็นนโยบายที่สำคัญและส่งผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะถ้ารัฐบาลไม่มีเสถียรภาพเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งจะมีผลกระทบต่อนโยบายต่าง ๆ และจะกระทบถึงผู้เรียนโดยตรง ดังนั้นถ้าหากมหาวิทยาลัยมีการจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษา อาจทำให้มีนักเรียนสนใจสมัครเรียนเพิ่มขึ้น

1.5 ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในระดับมากคือ ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์ ส่วนปัจจัยที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับรายงานวิจัยของกุสุมา ปักปิ่นเพชร (2551 : 46) ว่า การรับทราบข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ที่นักเรียนให้ความสำคัญมากอันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลของมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันได้ง่าย มีความสะดวกรวดเร็ว มีความน่าเชื่อถือในเรื่องของข้อมูลมากกว่าจากสื่ออื่น ๆ และได้รับข้อมูลเฉพาะของมหาวิทยาลัยที่ตนเองสนใจ ดังที่ อเนก ณะชัยวงศ์ (2553 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ต้องการจะเผยแพร่ข้อมูลความรู้และข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรในภาพ - ลักษณ์ที่ดี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจและมองเห็นภาพของสถาบันที่เขาต้องการเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีเพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจและมีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่อง และปรับเปลี่ยนวิธีการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ การนำเสนอจะต้องมีรูปแบบที่สามารถเข้าใจง่ายเป็นรูปธรรม สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในเชิงกว้าง ดังนั้นการพัฒนาแบบการประชาสัมพันธ์วิธีใหม่ ๆ ให้มีความน่าสนใจ บางหลักสูตรที่ไม่ค่อยมีผู้สนใจสมัครเรียนอาจจะมีผู้สนใจสมัครเรียนเพิ่มมากขึ้น

1.6 ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก 2 รายการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา และชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ตามลำดับ มีเพียง 1 รายการที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นชาวไทยมุสลิม จึงเป็นเหตุผลที่นักเรียนให้ความสำคัญต่อการที่มหาวิทยาลัยที่ต้องการเข้าศึกษานั้นมีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้จัดให้มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาเพื่อรองรับนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม รวมทั้งมีระเบียบการแต่งกายสำหรับนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ศาสนา แผนการเรียน และรายได้ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และศึกษาแผนการเรียนวิทย์ – คณิต โดยครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร และรับจ้างกรีดยาง จึงทำให้มีรายได้น้อยซึ่งมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการศึกษา สอดคล้องกับรายงานวิจัยของพรพรรณ เศรษฐธรรม (2552 : บทคัดย่อ) ว่า เหตุผลที่พ่อแม่ผู้ปกครองและค่าใช้จ่ายค่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกสถาบันการศึกษา สำหรับปัจจัยด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยน้อยมาก มีเพียง 1 ปัจจัยเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นั่นแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อของนักเรียน

3. อำนาจการทำนายของปัจจัยต่าง ๆ จากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท รายได้ 1,001 – 2,000 บาท บุคคลที่เกี่ยวข้อง เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สามารถทำนายโอกาสของการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 75.6 จะเห็นว่ามีปัจจัยหลัก 6 ปัจจัย ซึ่งสามารถทำนายระดับการตัดสินใจศึกษาต่อ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพและเศรษฐกิจของท้องถิ่นอาจจะส่งผลให้มีปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถทำนายโอกาสของการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เช่น ความคาดหวังด้านอาชีพ อัตราค่าลงทะเบียนเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษา สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ฯลฯ

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วรพจน์ แซ่หลี่
อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
2. อาจารย์ลิลิตลา อุดลยศาสน์
อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาเอก
3. อาจารย์ธนาวุฒิ ศรีวิรัช
อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

6 มีนาคม พ.ศ. 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์รพจน์ แซ่หลี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวสุภา ยธิกุล ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 เป็นอาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2554” เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภา ยธิกุล)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

6 มีนาคม พ.ศ. 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ธนาวุฒิ ศรีวิรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวสุภา ยธิกุล ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 เป็นอาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2554” เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ข้าพเจ้าจึงขอบความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภา ยธิกุล)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

6 มีนาคม พ.ศ. 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ลิลิตา อุดลยศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวสุภา ยธิกุล ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 เป็นอาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ทำวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2554” เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภา ยธิกุล)

**แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2554**

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผลของการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอผลเป็นภาพรวม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

ผศ.สุภา ยธิกุล

ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษา

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ศาสนา

[] พุทธ

[] อิสลาม

[] อื่น ๆ (ระบุ)

3. แผนการเรียน

[] วิทยาศาสตร์

[] ศิลป์-ภาษา

[] ศิลป์-คำนวณ

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. เกรดเฉลี่ยสะสม

[] 1.00 – 2.00

[] 2.01 – 2.50

[] 2.51 – 3.00

[] 3.01 – 3.50

[] 3.51 – 4.00

5. รายได้ของครอบครัว

- [] ต่ำกว่า 10,000 บาท [] 10,001 – 20,000 บาท [] 20,001 – 30,000
 [] 30,001 – 40,000 บาท [] 40,001 – 50,000 บาท [] มากกว่า 50,000 บาท

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษา

1. มหาวิทยาลัยที่ท่านต้องการจะเลือกศึกษาต่อมากที่สุด (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ จากข้อ 1.1 หรือ ข้อ 1.2)

1.1 มหาวิทยาลัยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (เลือกเพียง 1 มหาวิทยาลัย)

- [] มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา [] มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
 [] มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ [] มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1.2 มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ระบุชื่อเพียง 1 มหาวิทยาลัย)

มหาวิทยาลัย

2. สาขาวิชาที่ท่านต้องการศึกษามากที่สุด (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด

โดยระดับความคิดเห็นมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจของท่านมากที่สุด
 4 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจของท่านมาก
 3 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจของท่านปานกลาง
 2 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจของท่านน้อย
 1 หมายถึง มีผลต่อการตัดสินใจของท่านน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
1.1 ความต้องการของบุคคลในครอบครัว					
1.2 คำแนะนำจากอาจารย์แนะแนว					
1.3 คำแนะนำจากรุ่นพี่ที่ไปศึกษาในมหาวิทยาลัย					
1.4 คำแนะนำของเพื่อน					

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน					
2.1 ความสะดวกในการเดินทางไปศึกษา					
2.2 โอกาสที่จะสำเร็จการศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย					
2.3 เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน					
2.4 การประกอบอาชีพในสาขาวิชาเมื่อสำเร็จการศึกษา					
2.5 ความต้องการบุคลากรในสาขาวิชาชีพของตลาดแรงงาน					
2.6 โอกาสที่จะได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา					
3. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย					
3.1 ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย					
3.2 หลักสูตรเป็นที่ยอมรับของสังคม					
3.3 ความหลากหลายของหลักสูตรที่เปิดสอน					
3.4 จำนวนการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย					
4. ด้านค่าเล่าเรียนและแหล่งทุน					
4.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา					
4.2 ทุนการศึกษา					
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย					
5.1 ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากหนังสือพิมพ์					
5.2 ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากเว็บไซต์					
5.3 ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากโปสเตอร์หรือแผ่นพับ					
5.4 ข้อมูลของมหาวิทยาลัยจากการแนะนำหลักสูตรของศิษย์เก่า					
6. ด้านบริบทของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้					
6.1 สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่					
6.2 มหาวิทยาลัยที่มีสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา					
6.3 ชุดเครื่องแบบนักศึกษาของมหาวิทยาลัย					

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวสุภา ยธิกุล เกิดวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2501 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 133/120 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

การศึกษา

ปีการศึกษา 2523 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ปีการศึกษา 2533 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การทำงาน

พ.ศ. 2538 โอนมารับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 สถาบันราชภัฏยะลา

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

ผลงานวิจัย

พ.ศ. 2544 วิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา คณิตศาสตร์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูป สถาบันราชภัฏยะลา โดยใช้ เทคนิคการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

พ.ศ. 2552 วิจัยเรื่อง ศึกษาผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนแกนนำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี : กรณีศึกษาโครงการพัฒนาชุมชน

พ.ศ. 2553 วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2552

พ.ศ. 2553 วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาโครงการ ความร่วมมือกับคณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีการศึกษา 2552

พ.ศ. 2554 วิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการวิจัย หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต

บรรณานุกรม

- กนกพร ชัยประสิทธิ์. (2550). ปัจจัยความต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับอุดมศึกษา
ของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.
- กุสุมา ปักปันเพชร. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีใน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง. ตรัง : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตตรัง.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). ทิศทางการอุดมศึกษาไทย. [online]. Available HTTP :
<http://www.kriengsak.com/node/41>. html
- เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไข่มุก อุทยาวลี. (2552). วิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐที่มีต่อการบูรณาการทางสังคม
และวัฒนธรรม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้พ.ศ. 2460 – 2547. ปัตตานี : มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.
- จิรพรรณ ชื้อศรี. (2553). ความพึงพอใจของผู้รับบริการงานรับเข้าศึกษา กองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีการศึกษา 2553. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จันทร์เจ้า สุกรุ่งเจริญ. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เจตนา สุขอนุก. (2552). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาชั้นปีที่ 1
ในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ (กรณีศึกษาเฉพาะในเขต
กรุงเทพมหานคร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- จุฑาทิพย์ ภาคทวี. (2555). บทบาทการประชาสัมพันธ์ของสถาบันการศึกษารับอุดมศึกษากับ
การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้น ม.ปลาย. [online]. Available HTTP :
[http://www.tsu.ac.th/esd/hm/files/re 325251](http://www.tsu.ac.th/esd/hm/files/re%20325251). html
- จุฑามาศ ตันติรัตนโอภาส. (2548). การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร. (2547). **หลักการจัดการ : องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจ**
ในสถานการณ์ปัจจุบัน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูเกียรติ ผุดพรมราช. (2550). **สถิติวิเคราะห์การตัดสินใจเรียนต่อระดับปริญญาตรี** มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ทวีศักดิ์ นาคม่วง. (2547). **ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ**. [online]. Available HTTP :
http://www.snkitdam.egat.com/WEB_MIS/107/index.html
- นิตยา มัสยา. (2545). **ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาในทัศนะผู้บริหารและผู้สอน**
อิสลามศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2547). **รัฐประศาสนศาสตร์ : ทฤษฎีและแนวการศึกษา (ค.ศ.1887-1970)**.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- พิศมัย เพียรเจริญ. (2551). **ลักษณะของนักศึกษาและเหตุผลที่เข้าศึกษาใน**
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 วิทยาเขตปัตตานี.
- เพทาย ศิริมุสิกะ. (2547). **การตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษา**
สงขลา เขต 2 ต่อการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- พรพรรณ เศรษฐธรรม. (2552). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของ**
นักเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ภาวรินทร์ สุระชะวงส์. (2546). **ความต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น**
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุทธธีราราม. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
 (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยอิสลามยะลา และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2548).
ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี และ
นราธิวาส) 2548. [online]. Available HTTP : <http://dc.oas.psu.ac.th/dcms/wu.ac.th.html>
- มะแอน ราโอ. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา**
ปีที่ 6 ในโรงเรียนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. (2553). แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา. [online]. Available

HTTP : <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.html>

วรพจน์ บุษราคัมวดี. (2553). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.

วันทนา เมืองจันทร์, (2555). ลักษณะของการตัดสินใจที่มีประสิทธิผล. [online]. Available HTTP :
<http://mlearning.wu.ac.th/moodle145.html>

ศิริวรรณ สุวินท์. (2548). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริรณกา ช่วยศรีกตรอง. (2553). ประเภทการตัดสินใจ. [online]. Available HTTP :
<http://mlearning.wu.ac.th/moodle145.html>

ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2554). ข้อมูลโรงเรียนปีการศึกษา
2554. (เอกสารสำเนา).

สนธิท หฤธรรมวาสิน และไพบุลย์ เกียรติโกมล. (2551). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเอกชน
ประเภทอาชีวศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2548). องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี :
ชวนพิมพ์.

สิงห์โต เพ็ชรไพโรจน์. (2548). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจศึกษาต่อโปรแกรมวิชา
อุตสาหกรรมศิลป์ของนักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สิทธิพันธ์ ขยอด้ย. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญา
มหาบัณฑิตทางการศึกษา : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมคิด บางโม. (2548). **องค์การและการจัดการ** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- โตมรศมฺ อมรวิพนธ์. (2552). **ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- หอการค้าไทย, มหาวิทยาลัย. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**. กรุงเทพฯ : กองวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อริยา ทูหา. (2546). **แรงจูงใจและอารมณ์**. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อับดุลสุโก ดินอะ. (2553). **การศึกษาทางเลือกในสังคมไทยและจังหวัดในชายแดนภาคใต้**. [online]. Available HTTP : <http://www.thaingo.org/writer/view.html>
- อารมณ์ เพชรชื่น. (2547). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 15.
- เอนก ณะชัชวรงค์. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรฉาย บุนนาค. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนาจ บุญประเสริฐ. (2547). **แนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาการศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. [online]. Available HTTP : <http://images.amnat57.multiply.multiplycontent.com.html>